

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile ne trancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie
înserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la administrațiunile
SIBOURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Duker Nachr.
Wax, Augenthaler & Emmerling
Wax, Heinrich Schickel, A. O.
Pelik Nachf., Anton Orpelt.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Julia Le-
opold (VII. Erzsébet-körut)
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifa și în vo-
ială. — **RECLAME** pe pagina
9-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminică 26.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esam-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 137.—Anul LXXII.

Brașov, Joi-Vineri 26 Iunie (9 Iulie)

1909.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Cu 1 Iulie st. v. 1909

se deschide nou abonament pe cuartulul trei
al anului, la care invităm pe toți amicii
și sprijinitorii foaiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni
6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numărul poporal
de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4
coroane, pe șase luni 2 coroane

Pentru România și străinătate: Pe un
an 8 franci, pe șase luni 4 franci.

ADMINISTRAȚIUNEA

Casse de păstrare comunale.

Astăzi, când poporul dela sate,
ca și cel dela orașe are mai mare
lipsă, ca ori și când de ajutor, nu va
strica, ca să atragem luarea aminte a
celor chemați asupra casselor de pă-
strare comunale.

Poate că unii dintre cetitorii a-
cestor șire vor clăti din capete și vor
zice: n'avem noi la vr'o 200 de bănci
poporale pe acțiuni, ne mai trebuie și
casse de păstrare comunale? Ba avem!
le răspundem acestora, dar e bine să
nu uităm, că băncile ce le avem, în
prima linie lucrează în favorul mem-
brilor din direcțiune, al comitetului
de supraveghere, precum și al acți-
onarilor și numai în a doua linie în
favorul obștei, dându-i împrumuturi
cu 8—10%, adecă mai eține ca și

când le-ar lua de pe la cămătari cu câte
50—100%.

Precumcă membrii din direcți-
unea băncilor sunt în prima linie in-
teresați pentru întemeierea aceloră,
putem vedea de acolo, că la înființa-
rea aceloră aduc acționari, pe între-
cute și de prin depărtările cele mai
mari, numai ca să-și poată asigura
reușita în direcțiune. Numai după ce
ș-au început ap i băncile operațiunile
lor și clienții trebuie să alerge la o
depărtare așa de mare, uneori chiar
și cu garanții lor, ei își deschid ochii și
și zic: „oare noi cu acțiunile eșite
din comuna noastră, nu puteam înte-
meia o băncuță mai mică? ori o in-
soțire de ale lui Raiffeizen? de in-
mormântare? ș. a. Ei, dar ce să faci,
minteă îi vine Românului de regulă
prea târziu.

Acum e vorba să se înființeze
anumite casse de păstrare comunale,
cari să vină deadrept în ajutorul
sărăcimeii, fie prin acordarea de intere-
rese mai mari după depunerile făcute,
fie prin dezvoltarea simțului de pă-
strare pentru banul câștigat în obștea
cea mare a poporului.

În Germania cassele acestea de
păstrare au făcut mari euceriri atât la
orașe, cât și pe la sate. Acolo, după-
cum arată datele statistice, sunt cu
totul 1483 casse de acestea, dintre
cari 620 la orașe, 172 la sate, 370
cercuale și 6 districtuale.

În Austria încă sunt casse de a-
cestea comunale de păstrare, dintre
cari 81% sunt comunale, 5.5% cer-
cuale și 13.5% ale deosebitelor in-
soțiri, cari toate lucră cu sume mari
așa că apoi și venitul curat e destul
de mare.

La noi în Ungaria până acum nu
s'au prea sporit cassele de păstrare
comunale. La sfârșitul anului trecut
au fost numai 11. Dar unele din ele
au avut mari depuneri și tot așa a
fost și venitul curat după acele. Ast-

fel cassa de depunere din Crișul mare
a avut în anul 1907 un reviriment
(circulațiune) de peste 22 milioane
coroane, iar venitul curat a trecut
peste 80 mii coroane.

Pe lângă toate acestea cassele
de păstrare comunale la noi nu pot
cuprinde un teren mai larg, fiindcă
s'au prea sporit celelalte casse de
bani, așa că ele trebuie să se lupte
paș de paș pentru a-și câștiga câte
ceva teren bun sub picioare. Din pri-
cina aceasta apoi primarii orașelor au
ținut anul acesta o adunare, în
care au hotărât, ca pentru orașele
cu magistrat, cassele de păstrare să
fie obligatoare.

S'a constatat adecă, că pe la o-
rașele mai mari, unde muncesc su-
medenie de lucrători prin cele fabrici
de tot felul, o parte mare a câștigului
lucrătorilor de peste săptămână sboară
Sâmbătă seara când se plătește în punga
cârciumarilor, așa că apoi familiile de
acasă duc lipsa cea mai mare, ba
unele ajung cu timpul chiar în sar-
cina bugetelor orașenești.

Sunt mulți lucrători mai ușori
de fire, cari după ce se vad Sâmbătă
seara cu banul în mână își zic: „toată
săptămâna am fost robul lucrului,
acuzi pentru ce să nu am și eu o zi
slobodă? Și astfel în câteva oare ri-
sipesc mai tot ce au câștigat în șase
zile de lucru. Din pricina aceasta pri-
marii unor orașe au și intervenit pe
lângă proprietarii de fabrici, ca plata
lucrătorilor să se facă numai Luni
dimineața.

Cassele acestea de păstrare ar
fi un bun mijloc de a îndemna atât
pe muncitorii orașelor, cât și pe eco-
nomii satelor la o păstrare mai bună
ca până acum, pentru că s'a constatat,
că numai celce știe păstra poate a-
junge la ceva capital.

Cassele numite de păstrare ar fi
chiar și pentru tineri mai sburdalnici
și răsfățați, cari adecă nu prea pun

preț pe păstrare, un bun mijloc de
îndreptare și moralizare, prin care
s'ar mai reține, ca să nu alunece
așa ușor pe povârnișul prăpastiei în-
dată ce intră în lumea practică.

Inceputul s'ar putea face chiar
din școala de toate zilele, care ar
trebui ca și în privința aceasta să-și
facă datorința, fiindcă „nu pentru
școală, ci pentru viață învățăm“.

Când apoi un copil eșit din șco-
la primară la vârsta de 12 ani, ar
vedea că și el are în libelul său de
depunere câteva coroane adunate, pu-
tem fi siguri, că câștigul lui ce-l va
face de aci încolo, nu-l va mai da
așa ușor pe tăbac, țigări sau beaură,
ci va continua depunerea începută. În
modul acesta s'ar putea desvolta sim-
țul de păstrare încă din copilărie.

Dar cassele des pomenite de pă-
strare s'ar putea înființa de așa, ca
să dea și împrumuturi celor lipsiți pe
lângă o camătă mai ușoară. Din ve-
nitul curat s'ar putea procura apoi
pentru obștea întreagă anumite ma-
șini pentru economie, s'ar putea în-
ființa magazine de bucate și alte pro-
ducte, din venitul cărora apoi încă
s'ar putea ajuta obștea mai scăpă-
tată.

Cassele de păstrare poștale, nu
și-au putut ajunge până acum scopul
cum se cade, parte pentru că obștea
cea mare nu a fost în curat cu sco-
pul, ce-l urmăresc, parte pentru că au
dat interese prea mici pentru depu-
nerile făcute. Cele comunale însă cre-
dem, că-și vor putea ajunge mai cu-
rând scoțul, fiindcă ele sunt în ne-
mijlocita apropiere a obștei și astfel
aceea se poate convinge mai ușor de
chivernisirea regulată a banilor de-
puși spre păstrare.

Știm noi bine, că cassele acestea
de păstrare vor întâmpina mari gre-
utăți cu deosebire pe acolo, pe unde
esistă deja institute de bani pe acți-
uni. Membrii acestora se vor pune

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Ion Creangă și Mihail Eminescu.*)

Astăzi când prietenii adevărați sunt
atât de rare, — mai cu seamă acele care
să unească pe doi scriitori, — ne întoar-
cem sufletul cu adevărată evlavie către
prietenia care a legat pe genialul poet
Mihail Eminescu de marele prozator Ioan
Creangă. — De câte ori am călcat pragul
căsuței din Tâcâul de sus Nr. 4, bojdeuca
lui Ion Creangă, de atâtea ori mi-s'a în-
tors amintirea spre dânsii, parându-mi-se
că-i văd pe amândoi, unul lângă altul, vi-
sând la vremile fericite ale poveștilor cu
Feți-frumoși și Ilene Cosânzene, la vremile
ce atât de mult îi ispiteau.

Dela tovarășa de atâția ani. dela
soția a doua a lui Ion Creangă, d-na Deliu,
am cules câteva amănunte asupra acestei
prieteni, amănunte cari coincid cu cerce-
tările mele și cu cele ce s'au mai scris a-
supra marilor scriitori.

E lucru neîndoelnic că Eminescu a
dus pe Creangă în societatea „Junimea“.
Tovarășa lui I. Creangă a fost martoră

*) Din prilejul aniversării a 20-a a morții
marei noastre poet Mihail Eminescu, revista „Lu-
ceafărul“ a închinat memoriei lui Eminescu nu-
mărul său recent, din care reproducem acest articol.

scenei care a hotărât intrarea povestito-
rului în acea societate. — Într'o seară E-
minescu și-a îmbiat prietenul să meargă
la Junimea; Creangă nu prea voia, când
poetul însă îl rugă în numele prieteniei
ce-i uea, Creangă nu a mai stat o clipă
la îndoială și s'a dus în societatea pe care
a iluztrat'o mai târziu într'un chip atât de
strălucit.

Eminescu îndemnase pe Creangă să
scrie, și acesta l'a înțeles, alcătuind acel
șirag de mărgăritare, care-s poveștile lui.
Câte odată s'and amândoi în odaie sau sub
copacul umbros din ograda din fața casei
Creangă ruga pe Eminescu să asculte ce
scrisesse. — Eminescu se uita dulos la
Creangă și-i răspundea: „Lasă Creangă ai
să cetești în Junimea, tu n'ai nevoie să fi
corectat de nimeni“. Era stingherit oare-
cum când vedea că Creangă îl punea mai
sus decât înțelegerea ei că e față de pri-
etenul său. — Cine știe dacă Eminescu
care-și dădea seamă de fermecătoarele
„Povești și Anecdote“ ale lui Creangă, nu
s'a oprit să mai revie asupra unor incer-
cări mai din tine ețe ale lui, scoase din
legendele și poveștile noastre, crezând că
golul din literatura românească se umplea
în deajuns, și mai trainic, cu opera lui
Creangă. — Îi plăcea mai mult lui E-
minescu să-l asculte povestind. Creangă îi
povestea, larna la gura sobii, cu câte un
pahar de vin vechiu roșu, fierț cu zahăr,
scorțișoară și măr domnesc. — vara în

cerdacul de din dosul casei, unde și astăzi
mai stau câteva lucruri dăruite de poet
lui Creangă, în cerdacul din care li-se
pierdea privirea tocmai pe dealul Cricului
departe încolo.

Din biblioteca lui Ion Creangă, alcă-
tuită mai în întregime de cărți vechi, ro-
mânești, cu însemnări pe ele, despre care
d-l Teodorescu Kirileanu a scris în re-
vista „Șezătoarea“, făceau parte și unele
cărți și stampe dăruite povestitorului de
cătră Mihail Eminescu. — Celce scrie a-
ceste rânduri posedă două stampe: por-
tretele lui S hopenhauer și Frideric cel
mare, dăruite prozatorului de cătră poet
precum și o carte, de mare preț bibliog-
rafic: „De obște Geografie“, pe limba mol-
dovenească scoasă de pe geografia lui
Butieră (sic) de cătră Amfilohie Hotiniul,
și tipărită în 1795 August 22c. — Pe cea
dintâiu pagină a cărții, Creangă scrie cu
mâna lui, că această carte i-a fost dăruită
de cătră d-l Mihail Eminescu, eminentul
scriitor și cel mai mare poet al Românilor
1878. —

Când li se ura de oraș și lume —
lume străină cu totul de sufletul și idea-
lul lor, — luau drumul Scutenilor, unde
faceau bîi, și rătăceau apoi ziua întreagă
în păduricea de pe malul Prutului, umân-
du-se cum tulburile lui valuri îi despărția
de Basarabia. Și cine știe câte vise de aur
nu le năvălia în minte, înfierbântându-le
sufletul, uitându-se la fâșia de pământ

ce și pierdea zările în apusul zilelor de
vară...

Altădată fugeau tocmai în Târgușor,
dîncolo de bariera Iașului, la crășma lui
Târu, dimpreună cu Zahai, frat-le lui
Creangă. — Acolo, tolnăniți pe iarbă, pu-
neau de le cânta doi țigani zădrențuroși,
— unul cu scripa și celalt cu cobza, — cân-
tecele glăsuite alt-dată de cătră Barbu
Lăutarul, iar ei mâncau friptură din hâr-
gău, cu mămăligă; aceste se preparau
lângă dânsii, pe iarbă. — Și trăiau altă
viață, în alte vremuri, și 'n altă lume.

Dar mai des scoborau cărarea din
vale de casa lui Creangă, și suiau dealul
Cricului pe care îl măsurau în lung până
la via regretatului Ianov, în lat până în
zare, plimbându-se până la vremea mesei,
pregătita de c-tră soția lui Creangă. E-
minescu stătea la Creangă câte două și
trei zile, iar alte dată câte-o săptămână în
șir. — Atunci puneau ei multe la cale și
multe mai plănuiu în odaia cu ferestre
mici, tăiate în părătele de vâlătuci al
casei.

Când Eminescu plecă din Iași, mare
lucru dacă trecea o lună două fără ca ei
să nu se vadă. Îi lovea dorul, — și ori
Creangă se repezia până în București, ori
Eminescu venea la Iași.

Un amănunt interesant în legătură
cu una — poate cea din urmă — din a-
ceste revederi; Eminescu veni la Iași a-

luntre și punte pentru zădărnicea lor. Dar „aurul în foc se lămurește“. Așa și înființarea casselor de păstrare comunale, va trebui să treacă prin focul ispitelor de tot felul, ca apoi cu atât mai curate să poată eși la limanul dorit de toată suflarea dornică de înaintare.

Ioan Georgescu.

Noul ministeriu Wekerle. După zădărnicea misiunii bărbatului de încredere al Maj. Sale, conzilierul intim Lukacs, se crede la început că Maj. Sa Monarhul va numi un guvern extraparlamentar, care să conducă mai departe afacerile țării. Pe neașteptate a urmat însă o schimbare, care a surprins toate cercurile politice. Sâmbătă dimineața prim-ministrul Wekerle a primit o invitație dela cancelaria cabinetului, ca să se prezente a doua zi în audiență la Maj. Sa. În audiența de Duminică Maj. Sa și-a exprimat dorința, ca cabinetul demisionat să conducă mai departe afacerile țării. Reîntors la Budapesta Wekerle a convocat Luni conziliul de miniștri, în care s'a luat în dezbateră dorința Maj. Sale. După o consfătuire mai lungă miniștrii s'au învoit să împlinescă dorința Maj. Sale cu condițiunea, ca vechiul cabinet să fie din nou numit, prin decret regal. Însă și în cazul acesta miniștrii s'au hotărât să conducă afacerile țării numai până la toamnă, când își vor prezenta din nou demisiunea. Hotărârea conziliului de miniștri a fost adusă în aceeași zi la cunoștința partidelor coaliției, cari au aprobat-o. Marți ministrul Wekerle a plecat din nou la Viena, pentru a aduce la cunoștința Maj. Sale această hotărâre.

După știrile mai nouă, Wekerle a fost primit eri în audiență. După ascultarea raportului lui Wekerle, Maj. Sa a aprobat hotărârea consiliului de miniștrii. Foia oficială de astăzi va publica decretul regal, prin care Maj. Sa încredințează din nou afacerile țării membrilor cabinetului dimisionat.

Cu privire la cele ce vor urma după numirea cabinetului se anunță din Budapesta următoarele: Ședințele dietei se vor amâna până la toamnă. În timpul acestei miniștrii vor căuta să descurce situațiunea. Astăzi încă nu se poate prevedea, ce va urma la toamnă. În tot cazul miniștrii își vor da toată silința să mulțumească spiritele și să găsească soluțiunea potrivită pentru a eși din încurcătura actuală.

Archiducele Francisc Ferdinand în România.

Precum am anunțat, moștenitorul tronului austro-ungar, archiducele Francisc Ferdinand și soția sa principesa de Hohen-

băut. — Nu stătu mult și-i cetii lui Creangă »Doina« scrisă la București. — Apoi, când se puse să se odihnească, scoase din buzunar un revolver mic și-l așeză pe masă. — La întrebarea lui Creangă, că de ce-l poartă, Eminescu răspunde: »Că li era frică să nu-l ucidă cineva«. Acest lucru îl îndureră adânc pe Creangă și-l făcu să se uite îndelung la fața obosită a poetului, care adormise pe pat...

O boală grozavă, care îndureră pe toți acei ce înțelegeau marea pierdere ce suferea literatura românească, duse grabnic pe Eminescu în mormânt. — Aceasta se întâmplă în ziua de 29 Iunie 1889, se împlinesc douăzeci de ani, peste puțin zile. — După șase luni, la 31 Decembrie, se stinge și Creangă, grăbindu-se par'că să plece și dânsul în locașul de vecinică odihnă, unde prietenul său intrase mai de cu vreme.

Acelora cari nu cunoșteau pe Eminescu decât din renume numai, li-s'ar fi părut curioasă prietenia, — rămasă ca un episod duios în cercul literar al Junimei — dintre marele poet și neîntrecutul prozator. — Ba poate nu numai acestora li s'ar fi părut nepotrivită legătura sufletească dintre acești doi scriitori, ci și aceleora pentru care »Doina și Satira a III-a« nu erau în deajuns dovezi ca să îndreptățască iubirea ce una pe cel ce cugetase

berg, va sosi Sâmbătă seara în România, pentru a face o vizită curții regale române.

Din acest privilegiu un număr de Români de peste munți, stabiliți în țară, publică următorul apel către toți Românii din împărăția austro-ungară stabiliți în România:

Venirea în România a Alteței Sale Imperiale și Regale Arhiducelui Francisc Ferdinand ne reamintește o datorie față de viitorul Împărat rânduit de Provedință a le fi pavază părinților și fraților noștri rămași acasă: e datoria a-l saluta cu toată dragostea la sosirea Sa pe acest frățesc și binecuvântat pământ, unde pe noi ne-au adus împrejurările din țara părinților noștri.

Recunoșcuți ori nu în calitatea noastră de Români, noi ținem să fim de față la sosirea în țară a Augustului oaspe, să sporim numărul celor ce au să-i ureze „bun soșii!“ și să prindem o privire din ochii Aceluia, pe care-l socotim, că va fi odată binefacător al tuturor popoarelor din monarhia vecină și al Românilor în deosebi.

Facem deci apel călduros la frații noștri veniți de peste hotare să ne dăm cu toții întâlnire la Sinaia și să formăm un mare grup de oameni, despre care să se știe, că au venit ca sinceri și plini de nădejde întâmpinători ai Alteței Sale Imperiale și Regale.

Pentru ca manifestațiunea noastră omagială, care va fi un mai învederat semn de bună și respectuoasă prietenie cu vecina monarhie, să fie bine condusă, rugăm pe toți cei ce doresc a lua parte la ea să ne vestească la adresa d-lui G Popa-Liseanu, București, strada Plevnei Nr. 50.

Din însărcinarea cercului.

Ioan Slavici, Aurel C. Popovici, G. Bogdan-Duică, G. Popa-Liseanu, Ioan Clinciu, N. Mircea, Luca-Rusu, N. Colceag, V. Borgovan, I. Scurtu, I. Tețu, S. Măndrescu, S. Maior, N. Lupan, Al. Lepădat, Ig. Mircea, G. Căciulescu.

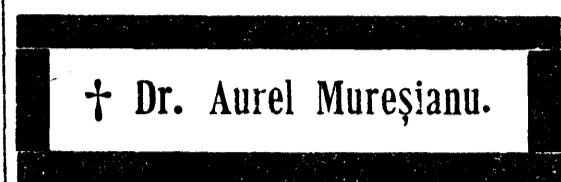
Stare îngrijitoare la Salonic. Din Salonic se anunță următoarele: Dat fiind numărul mare de bande grecești apărute în ultimul timp în Salonic, Comitetul de Uniune și Progres împreună cu guvernul a hotărât să ia măsuri drastice pentru reprimarea mișcării revoluționare grecești. S'a lansat un apel către populația greacă, în care aceasta este îndemnată să nu dea ascultare agitatorilor elini. Se așteaptă aici proclamarea stărei de asediu pe Duminică sau Luni. În Creta agitația e de nedescris. Mulți Turci emigrează părăsindu-și avutul. Turcia face cu cea mai mare activitate preparativele militare în vederea unui eventual războiu cu Grecia. Cantități importante de muniții se expediază zilnic la frontieră.

asupra întrupării lumilor, asupra zădărniceii vieții și nestatorniciei iubirii, cu acela care povestise pur și simplu cum crescuse în Humulești, — un sat prlzarit din preajma Cetății Neamțului, — cum mergea cu colindul, cum cânta la strună sau cum prinsese pupăza, ceasornicul satului.

Eminescu nu era cunoscut mai deplin decât de un cerc restrâns. — Tocmai acum, în urmă, prin publicarea scrierilor necunoscute ale lui Eminescu, oricine poate ajunge ușor la izvorul prieteniei dintre poet și Creangă.

Iubitori ai țărâniei, de puterile căreia știau că se leagă întreaga istorie națională, toate vitejiile și nizuințele noastre; disprețuitori a tot ce e străin, și mai cu deosebire antisemiți înfocați, potrivnici ai aceluia neam care stângea viața românească a Moldovei sub privirile lor; adoratori ai coroarei de gândire și poezie, păstrată în adâncul munților și pe întinsul acoperiș verde al câmpiei românești; dornici de viața ascunsă, liniștită, care dă prilej gândirilor să făurească planuri de izbândă; și mai presus de toate oameni rămași cu apucăturile simple, graiul curat și simțirea limpede, — astfel erau acești oameni. — Deci nu puteau să nu se iubească și nici puteau să-și înfrâneze sufletele, pornite să se unească în flacăra tainică a înfrățirii adevărate. — Chiar deosebirea, ce mai la urma urmei era, între

Agravarea situației în Serbia. Din Belgrad se anunță, că situația în Serbia se complică și se agravează pe zi ce trece. Cestiunea conspiratorilor a ajuns iarăși pe primul plan, de când primul ministru, ministrul de războiu și șeful partidului național Ribarac, s'au declarat pe față adversari ai ofțerilor conspiratori. Conspiratorii cred că nu numai existența lor ci și siguranța patriei e în pericol. Intrunirile conspiratorilor se țin lanț. Atacurile împotriva regelui și dinastiei sunt la ordinea zilei.

Condolențele.

Din numeroasele condolențe ce ne-au mai sosit publicăm în numărul acesta următoarele:

Carlsbad. Fiind în călătorie, numai acum am cetit despre moartea scumpului D-Tale soț și stimatului meu amic Dr. Aurel Mureșianu. Mă asociez deci și eu la durerea D-Tale. Mângâie-te, căci întreaga românie deplânge pierderea imensă ce a îndurat-o.

Petru Pop, jude.

Rodna-veche. Sdrobiți de durere pentru pierderea neîntrecutului nostru conducător exprimăm adânc simțitele noastre condolențe.

Dr. Ioan Malaiu, Dr. Octavian Utaica, Dănilă Malaiu, Ioan Issip, Octavian Furnea, Victor Hosszu.

Elisabetopol. Îndurerăți exprimăm condolențele noastre, închinându-ne în fața stegarului înfrânt de vifor.

Simu protopop, Dr. Morariu, Dr. Moldovan, Toma Tipuriță, Șerban.

Bârlad. Ca prietină și Româncă din inimă iau parte la durerea ce v'a lovit.

Pulcheria Radu.

Jiu. Împărtașim durerea familiei, care e durerea întregului neam românesc pentru stingerea vrednicului și neclintitului apărător al graiului și drepturilor poporului român.

Lobancu și Crainic.

Chimitehnic, 25 Iunie n.

Deoarece nemuritorul și marele apărător al intereselor poporului românesc, Dr. Aurel Mureșianu, a fost nu numai apărătorul aprig și conștientos al bisericii gr. cat., ci și a tuturor intereselor juste a preoțimeii ei, cuvine-se dară ca și noi, preoțimea dela sate, care în cele politice ne-am stămpărat sufletul așa de bine în coloanele »Gazetei«, să-i aducem tributul nostru de recunoștință; ceea ce subscrisul crede a o face promițând, că până va putea servi la altarul Domnului, în tot anul

în ziua morții, va lua o părticică și pentru fericirea cerească a marelui suflet, ce a povățuit pe răposatul în toată viața sa.

Teodor Hârșan, paroh gr. cat.

Doliul pressei românești.

»Revista Bistriței« publică următorul necrolog:

»Ziua de Duminică 20 Iunie n. a răpit pe directorul celui dintău organ politic al nostru, pe d-l Dr. Aurel Mureșianu, directorul și redactorul conducător al »Gazetei Transilvaniei«, ajunsă la frumoasa vârstă de 72 ani. D-l Dr. Aurel Mureșianu după o viață zbuciumată de ziarist de profesiune și susținător al unei gazete, care a fost cea dintău la Români din această țară, după ce într-o zi de muncă și oboseală, în care soartea l'a făcut să împlinească chiar 62 de ani ai istovitoarei vieți, a trimis poate cei din urmă bani ce i-a avut în casă procuraturii din Târgul-Mureșului, ca să plătească pedeapsa ce s'a dictat într'un proces de presă ziarului său, a fost chemat să-și împlinească rândul de om muritor. Un gol, ce cu greu se va umplea, a lăsat în urma sa, într-o vreme, când redactorul său e condamnat la mai multe luni închisoare și e silit să intre în răcoarea custodei oneste, când situația ziarului său, secăt de multele amende dictate în timpul din urmă, nu poate fi favoritoare, când copiii săi aveau încă lipsă de ajutorul său și de inima lui de părinte iubitor, când Românii din această țară aveau trebuință de munca lui încercată și cunoscătoare de spinoasele drumuri ale vieții.

Durerea tuturor e mare și golul lăsat adânc simțit.

Lucrarea și vredniciile lui pentru neam sunt apreciate. Înurmântarea din 23 Iunie a fost o manifestație impozantă.

Ne asociem și noi la durerea pentru pierderea lui Dr. Aurel Mureșianu, și punem prinusul de recunoștință pe mormântul lui.

Ne închinăm memoriei lui. D-zeu să-l odihnească în pace!

Congresul studentesc român.

Suntem rugați să publicăm următorul Apel al comitetului studentesc, care a organizat primul congres al studenților români de pretutindeni, ce se va ținea la Iași.

Colegi!

Vi se aduce cu multă dragoste la cunoștință, că pregătirile pentru congresul studentesc dela Iași fiind aproape complet terminate și apropiindu-se timpul, când toți se respiră pe la vetrele lor, comitetul organizator din București a început să facă înscrierile pentru congres. Congresul se va ținea la Iași în zilele de 15—20 August și în vederea lui s'a făcut convenita propagandă și organizație ca să participe studentimea română de pretutindeni. S'a stabilit ur bogat program, care cuprinde toate punctele, cari interesează studentimea română, din punctul de vedere național și studentesc. Acest program se va comunica întregii studentimi într-o adunare, care se va ținea peste câteva zile și se va da, la timpul oportuu publicității.

Sufletele lui Creangă și Eminescu întrupează sufletul românesc, în care de atâta vreme se împacă înrouarea ochilor cu zâmbetul buzelor.

Em. Gârleanu.

De când fulgeră prorocul Ilie?

(Legendă.)

Nu știu vremea când a fost, destul că o fost odată o mare vrabjă între vîntuarele pământului. Și arecii se luau la hartă cu lei, șerpilor cupasările cerului și florile câmpului cu oamenii și era o sfadă și un toi de să fugi mâncând pământul. Se spune și se povestește, că pe vremea aceea nu erau atâtea graiuri ca acum. Pe atunci toată lumea vorbea și se înțelegea numai într'un graiu. Oamenii, dobitoacele pământului, pasările cerului și peștii apelor se înțelegeau și-și spuneau năcazuri și bucuriile în acelaș graiu.

Dar ca în tot locul și ca în toate vremile, dracul, vrășmașul de moarte al bunului D-zeu, ca să-i mai strice odihna și țieneala, își vâra ghiara cea spurcată între fapturile lui D-zeu și le îndemna să se învrăjbească. Bunul D-zeu, căruia de când a fost lumea numai pacea i-a fost dragă își trimitea din vreme în vreme câte un împăciutor între făpturile sale.

Având în vedere pregătirile, cari se fac de trei luni de zile în vederea congresului, considerând însușirea studenților de pretutindeni pentru ideea congresului, însușirea manifestată în nemărate scrisori de aderentă, primite de către comitetul organizator, sperăm că deastădată ideea congresului va lua făptură, sperăm că ne vom manifesta în mod demn și vom putea pune, prin acest cel dintău congres al tuturor studenților români, temelile unei vieți noi studentești! Fiecare student român, care are tragere de inimă pentru tot ce e bun, care nu se dă înapoi înaintea munci și sacrificiilor pentru neam și țară, pentru o mai strânsă solidaritate între noi, să-și țină de datorie a veni la congres! Vom întâlni, acolo, legăturile dintre frați, vom strânge studențimea română într'un singur mănunchiu, la muncă și luptă pentru același ideal: străduința întru tot ce e folositor pentru neam și înălțarea noastră în spiritul curat național!

Inscrierile pentru congres se fac în localul »Uniunii studenților români«, str. Academiei 1, zilnic, la ora 6 jum.—7 jum. d. a., până la 1 Iulie, iar de la 1 Iulie, prin scrisoare, la delegatul comitetului organizator, str. Bozianu 4.

Fiecare student care se anunță personal va prezenta cartea sa de student, iar cei cari se vor înscrie prin scrisoare, vor trimite numărul cărții lor de student, această în interesul controlului. Totodată se va da comitetului organizator adresa de vacanță, ca astfel fiecare participant să poată primi cartea de legitimare de congresist. Terminul ultim al înscrierilor pentru congres este ziua de 15 Iulie.

Comitetul organizator.

STIRILE ZILEI.

— 25 Iunie v.

Incheierea anului școlar la școlile noastre secundare și comerciale se va face cu solemnitate obicinuită Duminecă în 11 Iulie st. n. în sala festivă a gimnaziului nostru. La această serbare sunt invitați, să ia parte toți preștii și binefăcătorii școlilor noastre.

Alegerea de episcop al Caransebeșului va avea loc Luni în 12 Iulie n. a. c. Alegerea va fi condusă de P. C. Sa arhimandritul Filaret Musta.

Parastas pentru Șaguna. Duminecă, după sfânta liturghie, s'a oficiat în catedrala din Sibiu parastas pentru odihna sufletului marelui arhieru Andreiu baron de Șaguna. Parastasul a fost oficiat din partea I. P. S. Sale domnului arhiepiscop și metropolit Ioan Mețianu, asistat de Preacuvioșii Lor Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit, vicar arhiepiscopesc, Dr. Eusebiu R. Roșca, protosincol, director seminarial, Dr. M. E. Cristea, protosincol, asesor konzistorial, de protopresbiterii Mateiu Voileanu, Nicolae Ivan, Dr. I. Stroia, de presbiterul Dr. A. Crăciunescu și de diaconii D. Câmpăan și Dr. V. Stan. Răspunsurile înduioșătoare le-a dat corul elevilor seminariali, condus de d-l profesor T. Popovici.

Alexandru Mocsonyi, fiul regretatului Eugeniu de Mocsonyi, a făcut rigoro-

Odată a trimis și pe prorocul Ilie, care era cel mai mare viteaz între toți slujitorii lui. Scoborând Ilie pe pământ a străbătut întreg pământul îmbunându-i pe toți, pe unul cu o vorbă, pe altul cu alta, după cum face tot împăciuitorul cu inimă și cu suflet bun.

Prorocul Ilie, care nu de mult ajunsese în slujba lui Dumnezeu și a fost suit la ceru, mai pe urmă a ajuns și pe la casa părinților săi și auzind, că numai sorăsa trăește, s'a supărat așa de tare că și-a pierdut toată voia, ca să între pe la ea să o vadă că ce mai face.

Dra ul, care e cea mai harnică făptură din hăd și surcat ce era, s'a dat de tri ori peste cap și s'a schimbat în o babă hădă de să te ascuzi de ea. Dar blăstămat după cum n' mai dracul poate fi, vărându-se pe lângă prorocul Ilie, îi spune, că totuși ar fi bine ca să-și vadă sora, care de când n'a văzut-o s'a făcut frumoasă ca un soare. Prorocul Ilie, necunoscând pe dracu, care era schimbat în babă hădă, a întrebat-o că dacă cunoaște pe soru-sa să-și spună ceva de pe acolo.

— Cu bucurie, dragul meu, că doar știu și cum în ștau icovanele în părete. Uite dragul meu eu sunt vecia din a treia casă și în toată ziua ne întâlnim bătră odată la fântână când vine după apă, îi zise baba.

— Și cum o duce, ce îți mai povestește, o întreabă prorocul Ilie.

șul al doilea cu excelență la universitatea din Budapesta, iar fratele său mai mic Ionel a dat cu succes examenul de pe cl. VII. gimnazială. — »T. R.«

O frumoasă serbare militară. Ni-se scrie: Glorioasă învingere dela Custoza a reg. 5° de infanterie din Brașov s'a serbat ca de obicei și în anul acesta în 24 Iunie a. c. st. n. Deja de dimineață se putea observa pe fața soldaților noștri bucuria, de care erau cuprinși aducându-și aminte de vitejia strămoșilor lor, pe care se pregăteau să o serbeze. Cam de pe la 9 oare a. m. se vedeau cete de oameni cari grăbeau spre casarma din Strada neagră, pentru a lua parte la serbare. La 10 oare curtea era plină de privitori, precum și corpul ofiteresc era de față cu colonelul în frunte.

Deodată marșul »Hora Sinaiei« intonat de muzica militară făcu să apară un grup frumos de 16 călușeri în frunte cu bravul sergent-major d-l Vasile Ivan, purtând cu toții costumul nostru frumos național. De o frumuseță rară era cămașa d-lui Ivan, care purta și o lentă tricoloră. După ce au defilat, chișii noștri călușeri au jucat »Călușorul de pe Mureș« constând din 12 figuri și »Banul Mărăcine« din 10 figuri, iar la sunetele marșului voinesc »La joc în foc« defilară pentru a se prinde în »Hora Sinaiei« și »Sârba«. Jocurile s'au executat în cea mai deplină ordine și spre cea mai mare satisfacție a celor de față. Serbarea s'a sfârșit cu marșul d-lui colonel al regimentului.

Corpul ofiteresc și cei de față au adus cea mai mare mulțumită călușerilor și cu deosebire conducătorului brav. — Un privitor.

Examenul de maturitate la institutetele din Sibiu l'au făcut cu succes în zilele acestea și următorii tineri români: a) la gimnaziul de stat: Suba Petru, Togan Cornel, Tulea Eugen și Vintilă Avram; b) la gimnaziul săsesc: Barcean Achil, Barcean Andrei și Ștefan Ulpian; c) la școala reală săsească: Ivașcu Cornel și Maniu Victor.

Despărțământul Lăpușul-unguresc al Asociației pentru literatura română și cultura poporului român va ținea adunarea sa generală în Capolnoc-Mănăstur la 18 Iulie st. n. 1909, după amiază la 2 oare în biserica greco-cat. cu următorul program: 1) Deschiderea adunării prin președintele despărțământului. 2) Raportul comitetului. 3) Alegerea a 2 comisiuni: a) pentru cenzurarea raportului; b) pentru înscrierea de membrii și încasarea taxelor. 4) Disertațiuni. 5) Raportul comisiunilor. 6) Alegerea a 2 delegați la adunarea generală. 7) Eventuale propuneri. 8) Alegerea comisiunii de verificare. 9) Închiderea adunării.

Cu aceasta ocaziune inteligența română din Capolnoc-Mănăstur și jur aranjază în favorul despărțământului și a școlii confesionale nou edificând din loc, o petrecere cu joc. Damaele sunt rugate a se prezenta după putință în costum național, ori în toaletă simplă. Pentru comitetul aranjator: Dr. Gavril Buzura, președinte. Nicolau Avram, v. președinte. Alesandru Pop. v. președinte. Gheorghiu Petrovan, controlor. Alesandru Marica, cassar. Vasiliu Szabó, secretar. Victor Avram, Clemente Petrovan, maiordomi.

— Cum să o ducă, o duce bine de nu-ți poți socoti. Ii frumoasă ca un soare și grasă și roșie ca o cireasă coaptă, numai de una îi merge mai rău, că de când i-o murit părinții o duce greu cu urātu zise baba vălcărindu-să și spunând minciuna că prorocul Ilie i-ar fi murit părinții, ceea ce nu era adevărat, făr' era o minciună de dracu iscodită.

— Vai de mine, nu mai spune. Și când o murit?

— Asta nu îți vreau să spun, căci cum vezi sum bătrână, apoi noi bătrânii suntem cam uituci, zise dracu prefăcându-se.

— Dacă-i așa apoi mă duc să o văd, zise Ilie.

— Asta am vrut să o zic și eu, zise dracu, dar una am vrut să o spun, că de vrei să mergi la ea să te duci înarmat până în dinți, căci ea îi în dragoste cu feciorii smelilor cari în toată noaptea is la ea. Apoi te-ai mai învăța una, de nu-ți-ar fi cu supărate, când mergi ar fi bine să te duci noaptea și să-ți omori pe acei nemernici, de car blata față nu se poate scăpa odată cu capu, zise dracu schimbat în haine femeiești.

— Așa o să fac, zise Ilie.

Sosind noaptea, Ilie se înarmă din picioare până în vârful capului și noaptea pe la cântători cioap în casa soru-sa și a-

Fidanțare. D-soara Olivia Oprea și d-l Dr. Ioan Dobre, fidanțați. Ilia-mureșană, la 28 Iunie, 1909.

Din Sinaia ni se scrie: Pitoreasca stațiune climaterică Sinaia are un aspect cu totul nou. În vederea sosirii A. S. R. și I. arhiducele Francisc Ferdinand se pregătesc pretutindeni decorațiuni, stradele sunt împodobite cu arcuiri de triumf, baniere, lampioane. Aceste pregătiri sunt făcute și de eforia spitalelor.

Nou avocat român la Zărnești. Primum următoarele: Am onoare a vă aduce la cunoștință, că mi-am transpus cancelaria de avocat la Zărnești (în casa d-lui Inv. penz. Pană). Cu stimă: Dr. Ludovic Csato.

O fabrică cu 20.000 războaie. I a Reichenbach (Germania) s'a făcut o nouă fabrică pentru țesut stoffe. Ea are 20.000 războaie electrice.

Eftnirea tarifului telegrafic în Europa. Cu 1 Iulie st. n. a intrat în vigoare un nou tarif pentru circulația internațională a telegramelor. Taxele în general au scăzut. Sunt învoielii în privința aceasta între administrațiile telegrafice din Austria, Elveția, Rusia și România. Ce privește comunicația cu Elveția, între stațiunile telegrafice elvețiene și austriace în Tirol și Vorarlberg, taxa a scăzut dela 6 fileri la 5 fileri de cuvânt; în comunicația cu Rusia, în locul taxei de până acum de 24 fileri s'a stabilit una de 16 fileri pentru circulația dintre Galiția și Bucovina de o parte și guvernamele rusești Basarabia, Kiellce, Lublin, Podolia, Radom și Volhinia de altă; apoi pentru circulația dintre Galiția și Bucovina deoparte și România de alta, în locul taxei de până acum de 8 fileri, 5 fileri de cuvânt. Dispozițiunile relative la circulația dintre Austria, Germania și Italia rămân tot cele vechi. Mai sunt tratative pentru reducerea taxelor corespondențelor cu Serbia și Muntenegru dela 1 Noemvrie a. c. în baza tarifului de 6 fil. Cele mai importante reduceri de taxe în circulația internațională, intrate în vigoare dela 1 Iulie st. n., sau 9 Noemvrie a. c. sunt: între relațiunile de circulație dintre Austria și Elveția 8 fileri de cuvânt, zonă favorizată 5; Austria și Italia 14, zonă favorizată 8; Rusia 24, zonă favorizată 16; România 8, zonă favorizată 5; Muntenegru 6 (dela 1 Nov.), zonă favorizată 6; Serbia 6 (dela 1 Nov.); Anglia 23 (înainte 26); Belgia 16 (înainte 19); Norvegia 28 (înainte 32); Svedia 21 (înainte 24); Spania 25 (înainte 28); Portugalia 29 (înainte 33); Bulgaria 14 (înainte 16).

Serviciul militar în Turcia. Sub titlul de mai sus ziarul »Tanin« scrie următoarele: »Admiterea creștinilor în armată, viața comună cu musulmanii, camaraderia de arme, vor face să dispară divergențele și neînțelegerile seculare, și va fi cel mai bun mijloc ca să sădească în inima tuturor adevăratul sentiment de otomanism. Cât privește dificultățile pomenite de unii, să le examinăm nițel: Cum își vor face cultul creștinii? Cum procedează creștinii în Austria și Rusia? În bisericile din localitate unde se află. De bună samă, va fi și la noi la fel. Mai rămâne chestia Vineri și Dumineci. Nimic mai simplu. Pe când musulmanii vor fi Vineri la moschee,

creștinii vor face exercițiu, iar Duminecă creștinii vor merge la biserică, iar musulmanii vor face exercițiu. Deci nu vedem nici o piedecă în asta.«

Bătae între lucrători români și unguri Din Oradea-mare vine vestea despre o bătae sângeroasă ce a avut loc la hotarele comunelor Nagykagya și Koly pe moșia contesei vād. Pongracz. Țărani maghiari din acele comune nu voiau se secere decât pentru prețuri deosebit de mari și contesa și-a adus secerătorii români, cari lucrează mai ieftin. Duminecă sosiseră la moșia contesei 40 de lucrători români din părțile Selagiului. Maghiarii din Nagykagya au hotărât că nu îi vor lăsa pe români să lucreze și s'au adunat în grupe mari pentru a-i ataca pe români, cari se aflau la birtul din sat. Administratorul moșiei contesei Pongracz trecând călare prinre Maghiari a fost oprit în loc și amenințat, că îl vor spinteca. Administratorul a scăpat numai cu multă greutate. Maghiarii au mers apoi la birtul unde se aflau Români și i-au atăcat cu securi și cuite. Români n'aveau arme și se apărau numai cu pumnii. După ce zece înși dintre Români au căzut acoperiți de răni, Români au fugit din birt, care cum a apucat. Sunt răni de ambe părțile; cele mai multe și rănille cele mai grave, unele mortale sunt pe partea Românilor.

Petrecere de vară în Săliște. Duminecă în 11 Iulie n. a. c. se va ținea în Săliște petrecerea de vară obicinuită a Reuniunii meseriașilor, la »Neted«. La caz de timp nefavorabil, petrecerea se va amâna pe Dumineca viitoare (18 Iulie n.)

Pentru postul de prefect în convicțul gr. cat. român din Sighetul Marmăției se publică concurs cu termen până în 1 August st. n. a. c. Emolumentele împreunate cu acest post sunt: cvartir, proviziune întreagă și plată anuală de 40 cor. în rate lunare. Petițiunile sunt a se trimite la Reverendisimul Domn Tit Bud, vicar și directorul convicțului.

Teatru românesc de diletanți în Brașov. Tinerimea română din Brașov invită la reprezentațiunea teatrală împreună cu dans ce se va ținea Sâmbătă în 27 Iunie 1909 st. vechiu, în sala cea mare a »Hotelului Central Nr. 1« în scop filantropic. Suprasolviri și oferte marinoase se primesc cu mulțumită și se vor chita pe cale publică. Bilete se pot cumpăra înainte dela membrii comitetului aranjator. De o excelență muzică comitetul s'a îngrijit. Inceputul precis la 7½ oare seara. Prețul de intrare de persoană o coroană. Se va reprezenta piesa »Fesetorii« dramă socială în 5 acte de G. Hauptmann, tradusă din limba germană de B. Marian și Mons.

Lecții de limba franceză și pian. O profesoară franceză diplomată, care va petrece mai multe săptămâni în orașul nostru Brașov, dorește a da lecții din limba franceză și pian. Părinții, cari doresc a profita de această bună ocaziune, să se adreseze la redacțiunea acestui ziar.

O poveste

auzită din gura săleanului Sion Iosif, ecunom din Draos relativă la

bătălia dela Căpeți (Köpez) în Erdő-vidék.

Am plecat din Cața des de dimineață ca să putem ajunge mai înainte de a veni la locul hotărât Baron Haydte, ritmaistrul austriac în fruntea unui escadron de Chevassigeri (trupă călărească de greu armați) provăzuți și cu două tuncete (Haubițe). Drumul era cam pe ruta, pe unde trece azi calea ferată dintre Homorod—Racoșul de jos până la Racoșul de sus, unde era ordin să treacă toată oastea pe unieul pod stabil peste Olt, în șesul, ce se întinde în preajma târgului Barolt și satul Căpeți. La gloțașii cu care mergeam noi se alăturase și garda națională săsească din Cincul mare, Agnita și alte localități dinpreună cu cavaleria lui Haydte. Se așteptau trupele de dincolo de pădure din Harom-zek, bine înțeleș, ungurești, husari coșuteni, grănițeri secui și gloata Săcuilor înarmați cu coase și lănci ca și noi. Pe când o parte din trupele noastre trecea podul încet-încet, cealaltă parte era postată în dreptul satului Agostin (Agostonfalva) unde ne găsim și noi Draosonii și o ceată de Paloșeni călări, cam 60—80 călăreți înarmați cu lănci, cu pistoale și carabine până să ne vină și nouă rândul a trece peste podul dela Racoșul de sus.

Theodor A. Bogdan
Inv. în Bistriță.

Băncile noastre și Asociațiunea.

Sebeșul săsesc, 6 Iulie c.

Înainte de a intra în firul materiei despre care vreau să scriu, amintesc un caz întâmplat mai anii trecuți în Praga. Un hotelier a cerut dela toți oaspeții câți au cerșat hotelul în decursul unui an câte 2 fleri pentru o societate culturală din Boemia. Lucru la aparință mie, dar la anul hotelierul a predat societății frumoasa sumă de una sută mii coroane.

Astfel de fapte fac oameni, cari se știu însuflețiți pentru ideile neamului lor. Unde nu este însuflețire, nu este viață, nu-i viitor.

Noi Românii un popor sărac și asuprit am făcut ce e drept ce-am putut în împrejurările date pentru cultura noastră națională și poporul nostru sacrifică mult puțin cât are pentru instituțiile lui culturale.

Avem »Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român«, cea mai de seamă instituțiune culturală din câte avem azi și care posedă o avere de Cor. 887,442.05 în care sumă se cuprinde mobiliarul și pretensiuni, o sumă destul de modestă pentru o instituțiune culturală a unui popor de trei milioane și dela care se așteaptă o activitate atât de vastă.

Băncile noastre și starea lor actuală ar putea veni în ajutorul Asociațiunii, căci o sumă însemnată din sumele destinate pentru scopuri filantropice se dau acolo unde nu este chiar așa arzătoare trebuință d. e. reuniunilor de înfrumșetare etc.

Avem 146 bănci, cari toate la oaltă realizează un venit curat de Cor. 2,500,178, acum dacă s'ar da spre scopurile Asociațiunii 1%, ar face anual C. 25001.78, în 10 ani Asociațiunea ar avea un fond al băncilor de peste C. 300.000. Astfel ajutată Asociațiunea și-ar putea împlini chemarea sublimă în mijlocul poporului nostru, din care este recrutată aproape întreaga clientela băncilor noastre și pe cari el și numai el le susține.

Cadrul unui articol de ziar nu permite se mă mai estind; am expus aceasta ideie așa cum o înțeleg eu; cei chemați să judece asupra acestui lucru și bine ar fi dacă la finea statutelor băncilor noastre s'ar mai adauge un paragraf nou că »un procent al venitului curat se dă Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«.

Nechifor Frățilă.

Convocări.

Onorații membrii ai despărțământului XII »Alba-Iulia« al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« precum și toți sprijinatorii ei, sunt prin aceasta invitați la *adunarea generală ordinară* ce se va ține în 5 (18) Iulie a. c. la 11 oare a. m. în biserica gr. or. din Zlatna, pe lângă următorul

Program: 1. Deschiderea adunării. 2. Raportul comitetului despre activitatea sa. 3. Raportul cassarului. 4. Alegerea comisiunilor: a) pentru cenzurarea raportului comitetului, b) pentru cenzurarea rapor-

Palosenii în neastâmpărul lor de a lua cât de curând parte la lupta din șes, undese zăriseră deja trupele insurgenților, cer voie a trece prin Olt, care în urma ploilor din zilele precedente era turbure. Comandanțul militar le dă răspunsul laconic »Wenn ihr es können, nichts dagegen«. Bravii călăreți dau năvală în Olt și deși caii înnoată până în pântec în apă, trec și iau pe dușman din flancul stâng. Într'adevăr și energiei acestor oameni îndrăzneți este a se atribui izbânda bătăliei alor noștri, ceea ce cu laudă o recunoscu și baronul Haydte. Bătălia n'a durat mai mult de 2 oare, căci trupele ungurești mai puțin la număr, o luară la sănătoasa peste pădure înspre Haromszek. — Nu mult după aceea intrăm în Căpeți. Din turnul bisericii unitare se ridicase steag alb, drept semn ce predare.

Intrăm în sat — când colo în drept cu turnul bisericii pocniture de pușcă și din turn și din case. Nu era glumă, ne punem în poziție de apărare și împușcă și ai noștri și în această învălmășală ia foc o sură, nu știu zău cum, destul că focul iute aprinde mai multe șuri și case; noi ne repezim prin case, găsim bătrâni, copii și femei, mergem după cei refugiați și ne succede a prinde o ceată mai mare din ei, pe care li și areștam așteptând ordinul comandanților noștri ce să facem cu ei. Ni-se poruncește să-i transportăm peste Olt în spre Cohalm. Într'adevăr își spun drept domnule, te cuprindea milă de acești nefericiți, unii chiar desculți, cum fi

tului cassarului, c) pentru înscrierea de membrii. 5. Disertație. 6. Raportul comisiunilor alese sub p. 4. 7. Eventuale propuneri. 8. Inchiderea adunării. Cercetarea în corpore a expoziției de industria casnică, aranjată în edificiul școlii române.

Alba-Iulia, în 3 Iulie 1909.

Ioan Teculescu, Enea Pop Bota,
dir. secretar.

CONVOGARE la adunarea cercuială a despărțământului XI Blaj al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ce se va ține la 12 Iulie n. 1909, sârbătoarea sfinților Apostoli Petru și Pavel, în Șoroștin. La 8 oare dim. se va celebra sf. liturghie în biserica română gr. cat. După sf. liturghie se va ține adunarea în biserică cu următorul program:

1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului. 2. Raportul comitetului cercual și al cassarului despre anul 1908/9. 3. Alegerea a 3 comisiuni, a) pentru cenzurarea raportului comitetului, b) pentru cenzurarea raportului cassarului, c) pentru încassarea taxelor și înscrierea de membrii noi. 4. Disertațiune: Literatura poporană alui Eminescu, de prof. Alexandru Ciura. 5. Raportul comisiunilor de sub p. 3. 6. Alegerea a doi delegați pentru adunarea generală a Asociațiunii. 7. Alegerea unui juriu de 3 persoane pentru premeierea obiectelor din expozițiune. 8. Eventuale propuneri. 9. Alegerea a doi membrii pentru verificarea protocolului. 10. Inchiderea adunării.

După prânz la 3 oare: vizitația expoziției de lucruri de mână în școală. Prof. Gavrilă Precup va vorbi despre conservarea portului național, și se vor împărți premiile.

La această adunare invităm pe toți membrii Asociațiunii și pe cei ce doresc înaintarea poporului român.

Blaj, la 3 Iunie n. 1908.

Ioan F. Negruțiu m. p.,
directorul desp.

Dr. Ioan Balan m. p.,
notarul desp.

Onorații membrii onorari, fondatori și onorari ai »Reuniunii învățătorilor gr. cat. din comitatele Sătmăr și Ugocia aparținători diecesei Gherla«, precum și sprijinatorii instrucțiunii populare, sunt invitați a participa la a XII-a adunare generală ordinară care se va ține în Baia-spie (Felsöbánya) la 20 Iulie st. n. a. c. Program adunării: 1. La 8 oare celebrarea sfintei Liturghii. 2. La 9 oare deschiderea adunării. 3. Citirea și verificarea protocolului adunării generale trecute. 4. Raportul comitetului despre activitatea Reuniunii. 5. Alegerea comisiunii pentru cenzurarea acestui raport și pentru înscrierea de membrii noi și încassarea taxelor. 6. Citirea disertațiunii: »Istoricul școlii gr. cat. din Baia-spie prin d-l George Medan, Inv. Suspendarea ședinței pe 30 minute. Redeschizându-se ședința; 7. Raportul comisiunilor esmise. 8. Desbaterea propunerilor prezentate prezidiului înainte de adunare cu 24 oare. 9. Defigerea timpului și localul adunării generale viitoare. 10. Inchiderea adunării. Dat în ședința co-

mânăm noi pe un ger destul de simțitor prin pădurea Turzonului spre Cohalm, unde au și fost internați și apoi la vr'o săptămână după aceea eliberați. Acestea le am văzut eu cu ochii mei. Ce sfârșit a luat această campanie a descris-o răposatul G. Bariț în istoria celor 200 din istoria Transilvaniei.

O singură întâmplare tragică îți mai pot istorisi. Venind grosul armatei ungurești din Haromszek, ai noștri tură siliți a se retrage peste pod în spre pădure. Gardiștii sași deprinși la ordine, o luară pe drumul pe unde veniseră — Românii gloțaiți cât ajunseră la largul lor în păduri se împrăștiară ca potârnicile căutând flocare a se salva cum putea. Bieții Sași o pățiră rău de tot, căci ajungând husariii coșuteni în drumul lor, li tăiau precum tai verzele toamna; multora le-au rămas oasele acolo, cei mai sprinteni s'or fi mântuit luându-se după Români deprinși mai bine cu încurcăturile și higurile pădurei.

Cât adevăr va fi în această istorisire din urmă nu pot ști, căci mi a comunicat'o un om glumeț, care la ori-ce întorsătură își face reflexiunile sale hazlii, de te strângi de răs.

Stan Pașitul.

Iuda vânzătorul.

— Legendă. —

Înainte de venirea d-lui Christos pe pământ, tatăl dracilor umbla din sat în

mitetului central ținută în Baia-mare la 15 Iunie 1909.

Constantin Lucaciu m. p.,
președintele reuniunii.

Ștefan Pop m. p.,
secretarul reuniunii

NECROLOG. »Codrul« instituit de credit și economii, societate pe acții în Buteni anunță că valorosul ei fondator, director președinte, distinsul preot Traian I. Magier, protopresbiter gr. or. român al tractului Buteni, asesor consistorial etc. a trecut la cele eterne Duminecă în 4 Iulie n. 1909 în Budapesta.

S'a stins iarăși o făclie, iarăși a încetat a bate o inimă caldă, perdut'am din nou un stegar din șirul bărbaților luminați, entuziaști și devotați ai națiunii. *Buteni*, în 4 Iulie n. 1909. *Direcțiunea institutului de credit și economii »Codrul«.*

Din protopopiatul Branului.

Cu privire la cele publicate sub acest titlu în numărul trecut popular, primim următoarele lămuriri, pentru cari răspunde autorul:

Zărnești, 4 Iulie 1909.

La cele scrise de corespondentul D. voastră în »Gazeta Transilvaniei« Nr. 132 din protopopiatul Branului referitor la esamenul dela școala din Zărnești, observ că d-l protopop inspector școlar nici nu putea să se exprime altminterea despre rezultatul examenului în fața copiilor de școală, a părinților și a publicului; sunt niște fraze obicuinute de regulă la toate examenele pe sate.

Nu știu, cum a putut să impresioneze dureros pe d-l corespondent indiferentismul față de afacerile școlare a celor mai de frunte familii din localitate, când învățătorii n'au aflat de cuviință a aduce și la cunoștința acelora ziua ținerii examenului.

Dacă corespondentul a observat și oare care instreinare, aceasta nu se referă la afacerile școlare, ci poate fi numai față de unii învățători, cari prin purtarea lor numai instreinare de ei pot cauza.

Este un contrast bătător la ochi între cele ce susține corespondentul în alinea primă, că adevă examenele a fost multămitor și între cele ce le arată în alinea ultimă, că adevă inspectorul regesc a cerut amovarea tuturor învățătorilor pe motivul că învățătorii actuali nu fac spor îndestulitor din limba maghiară.

Subscribul ca președinte al scaunului școlar într'un raport din Iulie 1907 asupra sporului învățământului pe anul 1906/7 am atras atențiunea învățătorilor asupra puținului spor din acel an și am arătat și modul și mijloacele, cum s'ar putea ajuta și delătura defectele, inzistând pe lângă învățătorii, ca să observe cu mai multă acurateță dispozițiunile regulamentului pentru învățământul popular.

Unii învățători și cu deosebire corespondentul »Gazetei« a protestat sus și tare contra observărilor mele. Cu toate protestările, am crezut, că învățătorii vor

sat, ca să înșele lumea. Dumnezeu, care și el umbla pe pământ, strica toate târgurile ce le făcuse deavolul cu oamenii pământului. Odată se întâlniră. Mai marele dracilor, vru să intre în vrajbă cu bunul Dumnezeu, iar' Dumnezeu ca om mai cuminte li lăsă la o parte și se duse pe calea lui. Deavolul nici una nici alta fără li umbla în călcăe gândind că o să se încalere la bătaie. Dumnezeu li știu gându, deci li zise: Măi, mai marele celor nemernici și fără de rușine, mergi în stânci și în bolovani, în fundu peșterilor și în apa mărilor căci cu unul te vei întâlni, care e mai tiner ca mine, acela se va hărțui cu tine, de ai dor de luptă; eu vezi tu bine sunt un biet bătrân cu barba albă, care abea pot să merg pe drum, și nu sunt așa tiner și voi-nic ca tine, de aceea nici nu vreau să mă măsoar cu tine, — de vrei însă luptă, du-te că de om îți vei da.

— Bine, zise deavolul, merg, însă de nu voi afla pe nime, atunci vai de barba ta de te voi mai întâlni. — Fie cum zici, li răspunde Dumnezeu.

Deavolul increzut în puterile lui se luă și umblă lumea întreagă, dar ca să găsească pe cineva care să cuteze a se măsură cu el, nici vorbă. Peste mai multă vreme se întâlnește iar cu un moșneag, care nu era altul decât bunul Dumnezeu, și dându-se la vorbă, li spune deavolul că umblă să se răboiască, dar încă nu ș'a aflat pe nime, care să îndrăsească a se lua cu el la harț.

ținea cont de observările mele și se vor năzui a îndrepta mândățiile.

Acum după 2 ani vine chiar inspectorul regesc și arată, că nu e mulțumit cu sporul constatat; aceasta însă nu se referă numai la limba maghiară, ci în genere la învățământul întreg, ceea ce deduc de acolo, căci, cum sunt informat inspectorul regesc a arătat, că copiii de școală din Zărnești instruați în 6 cursuri de 4 învățători, nu știu cu nimic mai mult decât copiii de școală din Măgura și Șirnea, instruați în 6 cursuri numai de câte un singur învățător; nu se poate zice că învățătorii din Zărnești n'ar avea destulă pregătire și capacitate, dar le lipsește u-nora voința și plăcerea de a folosi tot timpul de 4-5 oare la zi numai și numai pentru a-și împlini chemarea lor de învățători, ci o parte și din acel puțin timp îl scurțâ, li neglijă sau îl petrec cu alte ocupațiuni, cari numai spor în învățământ nu pot aduce.

Nicolae Garoin.

Bibliografie.

A apărut »Lucașarul« Nr. 13 cu următorul Sumar: Titu Maiorescu, Eminescu. — M. Eminescu, Dintre sute de catarge (poezie). — I. L. Caragiale, În Nirvana. — I. Borcea »Floare albastră« (poezie). — Maria Cuntan, Mihail Eminescu (poezie). — Al. Vlahuță, Amintiri despre Eminescu. Al. Ciura, Geneza unei critici. — Veronica Micle, Lui Eminescu (poezie). — Ecaterina Pitiș, Cântecul frunzelor (poezie). — M. Eminescu și I. L. Caragiale, Fragmente. — Em. Gârleanu, Ion Creangă și M. Eminescu. E. Hodoș, Frunze, flori și codru. — Ioan Slavici, Eminescu-Omul. — I. Borcea, Cuvânt ecclazial în amintirea lui Eminescu. Cronică: Comemorarea lui Eminescu. Din viața lui Eminescu. »Poporanismul« lui Eminescu. † Dr. Aurel Mureșianu. Sesiunea generală a Academiei române. Noui membrii ai Academiei române. »Șezătoarea« la Cernăuți, în Bucovina. Statuie lui Ion Creangă. — Știri. — Poșta Redacției. — Poșta Administrației.

Ilustrațiuni: M. Eminescu la 1880—1883. Mama și sora lui Eminescu. Cartea dăruită prietenului său Creangă. Ultima fotografie a lui Eminescu (1887—1888). Mormântul lui Eminescu (Cimitierul Bellu, București). Eminescu la 1884—5. M. Eminescu. Gh. Eminovici. Dr. A. Mureșianu.

A apărut Nr. 9 al »Bibliotecii Băncilor Române: Articolul de lege LVIII: 1908 despre cec și Normativ pentru afacerile de cec, traduse de Constantin Pop, redactorul »Revistei Economice« și al »Anuarului Băncilor Române«. Sibiu. Tipografia arhidiecezană. 1909.

O broșurică de 24 fețe, foarte actuală știut fiind că art. de lege LVIII: 1908 des pre cec a intrat în vigoare la 1 Iulie a. c.

Afară de textul legii se află indicați. în broșurică și Nrii ordinațiunilor ministeriale privitoare la punerea în aplicare a noiei legi, iar a anex este dat un »Normativ pentru afacerile de cec« împreună cu o instrucțiune asupra manipulațiunii interne a cecurilor.

Folositoarea broșurică de 1/2 coală,

— Ei drace, — îi zise Dumnezeu, — tu nu îți vei afla pe nime care să se hărțuiască cu tine, până nu-i face târg cu vre-un pământean, ca acela să-ți vândă sufletul și apoi așa cu ajutorul sufletului lui cred că îi putea să te apropie de cineva

— Dacă-i așa, apoi lasă pe mine, îi zise deavolul. Gătând vorba se luă și se duse multă lume împărăție până mai la urmă află un om hăd la față de să-ți întarci copii c. e. și prostălu și meteleu de nu știa două. Deavolul dând în vorbă cu el, li spuse că are lipsă de un suflet omereșc. Omul, nutilău cum era, nu ș'a știut prețu sufletul, și dându-se în târg și-l vându cu 30 de arginți. Deavolul luându-i sufletul li lăsă să umble ca un nebul pe toate drumurile, iar el îmbrăcându se în suflet omereșc merse până s'a întâlnit cu Domnul Christos. Întâlnindu-se s'au dat la ceartă, căci domnul Christos l'a cunoscut că acela era deavolul. După ceartă a urmat luptă, și deavolul a fost așa de tare trântit de poarta iadului, de toate zarurile și țiginele au sărit și întreg iadul s'a desfacut.

Iuda, căci el a fost omul, care își vându-se sufletul, văzând puterea lui Christos, de spaimă s'a suit într'un pom și s'a spânzurat, fiindu-i rușine de fapta ce o a făcut.

Bistrița. Theodor A. Bogdan.

se poate procura direct dela traducător sau dela Administrația »Revistei Economice« în Sibiu—Nagyszeben, cu prețul de 50 fileri.

A apărut Nr. 4 din Iulie a »Revistei politice și literare« din Blaj, a cărei director-proprietar-editor este d-l Aurel Ciato. Sumarul acestui număr e următorul: Aurel Ciato, Priviri generale asupra situației politice. — Maria Cunțan, Decepție (poezie). — I. Agărbiceanu, Fișpanul (nuvelă). — A. Cotruș, Coboară (poezie). — Dr. V. Meruțiu, Din bogățiile miniere ale României. — Hyperion, De jale (poezie). — D. Crainic, Dimineața, (poezie). — Anonim, Suflete alinându-și dorul (poezie). — Ion Adam, Păcatele părinților (nuvelă). — Dr. C. Maniu, Bărbații noștri. — M. Străjanu, Spiritul poeziei (de conte du Lutin, de d-na Lucilla Kițu). — Dr. V. Nițescu, Scrisoarea III. (Din temniță). — A. Melin, Din vrăjbi — Frânturi (nuvelă). — Dr. V. Moldovan, Glosse. (Puțină economie națională; cum sunt Maghiarii). — Dr. Ștefan Pop, Bibliografia catehismelor românești vechi. (Il. catehismul de Brașov din 1559). — G. Precup, Cuvântare rostită la mormântul profesorului N. Popescu. — Dr. Ioan Rațiu, Cronica literară (Dr. Augustin Bunea). — A—o, Note politice. — ** Informațiuni, Reviste.

ECONOMIE.

Buruenile.

De când a irgonit Inaltul Ziditor pe Adam din raiu și l'a osândit: „ca pământul să-i producă spini și polomidă, de atunci acea osândă se ține lanț de neamul omenesc.

Nu numai pământul nelucrat, ci chiar și cel lucrat produce din belșug tot felul de burueni, pe cari nime nu le samănă și nime nu le dorește. Ele încă află un pat cald pe pământ, unde cresc, ajung la coacere și-și împraștie sămânța acolo pe loc, ca să poată crește din nou în anul următor.

Sămânța la unele burueni însă nu rămâne numai acolo pe loc în câmp unde a crescut, ci se aduce acasă cu celelalte bucate, printre cari a crescut, unde se imblățește, se alege dintre rămășițele bucatelor și se aruncă la o parte sau în gunoiu.

În modul acesta cred unii dintre plugarii noștri, că s'au ales bucatele și le-au scăpat de sămânța buruenilor. Dar ei se înșală amar! Pentrucă sămânțele buruenilor sunt ca bălaurul din poveste: îi tai un cap și în locul aceluia îi cresc alte 12. Așa stăm și cu sămânțele buruenilor! Le dai la vite, ies din stomacul lor nesdrobite cu balegile la un loc pentru a ajunge în gunoiu și cu acesta din nou pe locurile sămânțate cu bucate. Le arunci în gunoiu, nu se putrezesc, ci ajung cu aceasta iarăși în sămânțături, cu deosebire atunci, când gunoiul nu este copt destul.

Pentru a scăpa sămânțaturile de sămânța buruenilor, nu ne rămâne alt mijloc mai potrivit, decât de a-le stărpi acolo pe câmp, până când încă n'au apucat să facă sămânță și să o împrăștie pentru anul următor.

În privința aceasta înaintașii noștri, ne pot servi de pildă, deoarece ei îndată ce se desprindă de la deuceau cu toți căsenii la plivitul holdelor și nu lasau nici un fel de buruiănă neplivită din holde. Vedeau ei bine, că buruenile acele de printre holde, deoparte împedecă firele holdelor de a crește, de altă parte că acelea le țin umbra și le sug din nutremântul lor din pământ, ca și puile eșii pe lângă firele de cucuruz bunăoară. Ba sunt unele, cum e de pildă polomida, care dacă nu se plivește până încă e tineră, împedecă într'un mod vădit chiar și secerișul, când acela se face cu secerea de mână.

Noi cei de astăzi, pe cele mai multe locuri nu mai prea vrem să călcăm în urma bătrânilor! Ba că nu

ne mai ajunge timpul și pentru plivitul holdelor, ba că ne prea doare mijlocul se stăm toată ziua plecați la plivit, ba că ne lăsăm în nădejdea ciuriurilor (triuirilor), ca să ne aleagă sămânța buruenilor: lăsăm de să incuibază buruenile ca rîia prin holde, de aceea apoi nici roadele nune sunt pecum ar trebui să fie.

S'a constatat, că unele burueni crescute prin holde, au nu numai rădăcinile, dar chiar și cotorul mai puternic ca firele de holdă, așa că lor le și trebuie mai mult nutremânt din pământ, ca acelora. Nutremântul acela însă îl subtrag ele dela firele de holdă, cari neaflându-l într'un mod îndestulitor, rămân atât firele de holdă, cât și spicele și grăunțele acestora, slabe, mărunte și seci.

Se nu ne prea mirăm dar când auzim pe unii din plugarii noștri vărându-se, că ei nu pot scoate din sămânțaturile spicoaselor decât de 3—4 ori atâta sămânță, ca cât a fost sămânțată, pe când dacă ar ara, lucra, gunoi și plivi holdele, mai bine ar putea să scoată de 6—7 ori mai multă. Așa scot plugarii cei harnici, cari lucră mai cu cap! Așa ar trebui să facă cu toții, dacă voesc ca holdele lor să aducă roduri bune și îmbelșugate.

I. G.

Petreceri.

Inteligența română din Zlatna și jur invită la producțiunea teatrală împreună cu concert și dans, care se va aranja cu prilejul adunării generale a despărțământului »Astra« din Alba-Iulia, în 18 Iulie 1909 st. n. Duminecă, cu concursul coriștilor români din Bistra, în pavilionul dela hotelul »Glück Auf« din Zlatna. Venitul curat e destinat »Astreii«. Suprasolvirile se vor chita pe cale ziaristică. În aceeași zi d. a. banchet. Ceice vor lua parte să se anunțe până în 15 Iulie d-lui Mihail Moldovan, antreprenorul hotelului »Glück Auf«.

Programa: a) Teatru. »Ruga dela Chisetu«, comedie populară într'un act, împreună cu cântece și joc, de Iosif Vulcan. b) Cântări. 1. »Țarină«, cor mixt în 4 voci — N. Ganea. 2. »Moartea lui Gelu«, declamație — C. Coșbuc. 3. »Dorul Ardeleanului«, cor mixt în 6 voci, cu solo de bariton și sopran — A. Popoviciu. Dans.

Reuniunea femeilor române gr. cat. din Roșia-montană invită la petrecerea de vară ce se va aranja la 12 Iulie a. c. Lună, sf. Petru în pădurea numită »Carpeni«. Începutul la 3 oare p. m. Prețul de intrare: de familie 2 cor., de persoană 1 cor. Venitul e destinat reuniunii. La cas de timp nefavorabil petrecerea se va amâna pe 18 Iulie 1909.

Tinerimea română din Murăș-Uioara și jur invită la petrecerea de vară ce o va aranja Duminecă în 18 Iulie st. n. 1909 în salet »Hotelului Erarial« din Murăș-Uioara. Venitul curat este destinat parte în favorul fondului cultului gr. cat. rom. din Murăș-Uioara. parte în favorul despărțământului Murăș-Uioara al »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român«. DAMELE sunt rugate a se prezenta după posibilitate în costume naționale. Suprasolviri sunt a se trimite la adresa d-lui casar Danila Muntean, Maros-Ujvar. Onoratul public este rugat a-și anunța participarea pentru îngrijirea de cartire. În 19 Iulie st. n. 1909 a. m. 9 oare cercetarea baiei de sare »Ștefania«.

Comitetul aranjator: Emiliu Pop, protopop, prezident. Dr. Iuliu Morariu, avocat, prezident. Ioan Moldovan, v. protopop onor., viceprezident. Dr. Romeo I. Muntean, cand. adv. viceprezident. Danila Muntean, not. pens. propr. cassar. Nicolae Galea paroch, controlor, Iuliu Russu, stud. iur. secretar și 42 membrii în comitet.

Tinerimea inteligentă din Sebeș și jur invită la producțiunea teatrală împreună cu dans ce o aranjază în 12 Iulie st. n. 1909. (Ziua de Sânt-Petru) în favorul școlii confesionale din loc. Prețurile de intrare: loc. I. 2 cor. loc. II. 1 cor., de familie 4 cor. Începutul la orele 7½ seara. Pentru mănăcări reci și beuturi se îngrijește comitetul.

Voci din public.

Fată de cele mai bizare vești, ce s'au răspândit în ultimele zile privitor la afirmativa mea moarte, țin să aduc la cunoștința tuturor prietinelor și cunoscuților, cari cu zel vrednic de o cauză mai nobilă și-au ținut de datorință a colporta »urbi et orbis« vestea morții mele — cumcă sunt întreg, voios, sănătos și că din parte-mi le doresc tot acest bine.

Brașov, 8 Iulie n. 1909.

Dr. Eugen de Lamény,
advocat.

Sân-Petru în iad.

(Anecdotă).

Când a fost, zău nu știu spune,
Fără știu, c'o fost odat'
Când Christos cu sfântu Petru
La draci în iad o intrat,

Ca să vadă, să privească
Pe cei cari păcătuesc,
Cum în focul cel cu smoală
Stau și mi-se chinuesc.

Și uitându-se de-a rândul
Iată Petru imi zărește
Pe-un popă cu barba albă,
Care din graiu îi grăește:

»Sfinte Petre, vezi ești popă
Și ești popă învățat,
Spune-mi cum de Doamne sfinte
Și pe tin' te-au încuiat?»

Sfântu Petru stă 'n poveste
Și stă 'n poveste cam mult,
Până 'n urmă dă de veste
Că de Christos s'a pierdut.

Dracii, cum de veste 'mi bagă,
Că sân-Petru-i singurel,
Sar cu toții dintr'o dată
Să-l înhațe frumusele.

Și umblau ca să mi-l ducă
Să mi-l bage în cazan,
Și să-l scalde în pucioasă,
Și să-l scalde în cătran.

Dar sân-Petru dând de veste
Iși desface traista îndat'
Și scoțând o sfoară lungă
Începe la măsurat.

— »Și ce vrei întreabă dracii,
De ce faci ast' măsurare?»
— »Da vreau ca să iau măsură
Să fac mănăstire mare«.

— »Uf, de vrei să faci biserică
Și să clădești mănăstire,
Iată poarta-ți deschisă
Du-te 'ntr'a Domnului știre«.

Astfel Petrea a scăpat
De a rămas nescăldat!

Bistrița.

Th. A. Bogdan.

O amintire despre »Buffallo-Bill«.

Se știe, că în anii trecuți am avut fericirea de a saluta și ospăta și noi Brașovenii pe renumitul îmblânzitor de dobitoace și de oameni idiști, Buffalo-Bill din America cu trupa sa grandioasă, compusă din tot felul de »lghioane« cu patru și cu două picioare, și care ne a lăsat mai săraci cu câteva zeci de mii de coroane, când s'a depărtat dela noi. Halal de el!

Înainte de a se da reprezentația, spre a face, bag seamă, reclamă americană, și-a slobozit »trupa« sa pe strapele Brașovului, chip ca să i-o admire »Gurile-casă« de pe podul minciunilor din piață.

Într'o zi se plimba un astfel de »Indian« pe podul minciunilor, având în gură o țigară de piele cât degetul de groasă; era îmbrăcat ca Indianii, având în cap două coarne enorme de bison (un fel de bivol sălbatic american), de par'că erau crescute acolo, iar la »revers« o coadă de bivol, lungă cât z'ua de eri.

Cum se plimba el așa »nisnai«, ca vodă 'n lobodă — în legea Dițului, — numai iată că dă cu ochii de un Trocărul, care tocmai ieșise dela »rac« unde își luase porția de spărlă și acum se așezase pe treapta prăvăliei dela Murășianu, chip — casă »nyistue« — vorba cocoanii Leni.

Cum l'a văzut Indianul, numai fuga drept la el, și nici una, nici două, mi-l strânge în brațe și pupă-l, și pupă-l de gândeai că vrea să-l mănecă, nu alta. În sfârșit se uită țânta la el și-i zice: »Măi

*) O rachierie cunoscută în Brașov.

Trică măi! Da nu mă mai cunoști tu mă, loite-arc«.

Acesta rămase cu gura căscată și cu ochii holbați și tremura din tot trupul, de gândeai că-l calcă, nu altceva. Apoi reculegându-se, încet, începu a-și face cruce, a scuipa și a striga: »Piei Satano!«.

Indianul nostru însă nu-l slăbia, ci ținându-l strâns în brațele sale vânjoase, îi povesti, că el este Florea lui mațe-goale de pe Cacova, fost vecin cu Trică, că înainte de asta cu câți-va ani s'a dus în America, unde necăpătând de lucru, sau mai bine neplăcându-i munca continuă și grea, a intrat în trupa lui Buffalo-Bill, unde s'a făcut »Indian« și trăiește ca un puu orb

A mai spus, că mai toți Indianii și alte lghioane din trupa lor sunt asemenea de veritabili ca și el; apoi s'au dus amândoi la »rac« de s'au cinstit.

»Si non è vers, è bene trovato!«

Kria-Kraa

de sub Coasta Prundului.

O desmințire.

— Urmare și fine. —

Nerușinată infamie e și aceea, că consumul prin mijlocirea mea s'a nimicit, — acel consum fără statute și fără vr'o bază solidă s'a înființat tot de vr'o câțiva vânători după venite și aflători în fruntea însoțirii de credit cu scop — nu de a ajuta poporul, după cum se promitea în lumea largă, ci spre a-l specula, de oarece poporul nici după înființarea consumului nu a primit marfa mai ieftină ca de la alți speculanți, — e drept că vr'o 2 învățatori — în detrimentul misiunii lor — au deschis filiale de băcănie, dară nefiind nici dâșii nici cei din centru versați în ale negustoriei după interval de vro 2 luni, înglodăți în datorii și după ce a pus în crîșă și de la însoțirea de credit sume considerabile de bani — s'au bucurat, că au putut scăpa și preda toată afacerea d-lui negustor George Görög, — la început am fost și eu ca simplu membru, dară după ce m'am convins, că nu merg bine treburile, m'am retras, — așadară nici la înființare nici la desființare ca factor de samă nu am luat parte, în care cauză mă provoc la toți câți au fost membri și au avut parte la afaceri și ceva atingeri cu acel consum.

Acest nenorocit consum menit numai ca să-și umple vr'o câți-va pungile — a avut pentru însoțirea de credit acea funestă urmare, că văzând jidanii și ceilalți străini speculanți din loc, că sub auspiciile însoțirii de credit s'a înființat consumul — pe care-l considerau făcut în detrimentul lor — numai decât au înființat o bancă a lor separată și prin smoniri și promisiuni seducătoare — începând a trage pe oamenii noștri în partea lor, în considerabilă parte i-au înstrăinat de însoțirea de credit, în urma căreia s-a început stagnarea acestui institut, *aceasta nu cred că mi-o va putea desminți cineva!*

Poate că nu voi fi fost în stare a face la toți pe voie, că și eu numai om am fost, dară m'am străduit a-mi împlini datorită după dreptate față cu toți, — văzând însă apucăturile unora și discordiile sociale de acolo — de un timp îndelungat am fost silit a-mi însuși o ținută mai retrasă și rezervată, prin urmare nu mi-s'a dat ocazie în nici un mod a învrăjbi pe cineva, nici a contribui la anarhia socială, ce băntue în o parte a societății inteligente de acolo, — așa a fost aceea și mai înainte și nelipsând și în viitor oameni de pânura Bicăzanului așa va fi și de aici înainte. După cum afirmă și D. Bicăzanu, e drept că am fost respectat și pus todeauna în frunte, dar m'am și n'zuit prin purtare și ținută a nu compromite ci a merita încrederea pusă în mine și după posibilitate a mă arăta demn de această distincțiune nefericită, — zăpăceala și regretul inteligenților celor curați la inimă și a poporului în genere a urmat de acolo, că din cauza sdruncinatei mele sănătăți am fost silit pe ne-așteptate a mă retrage din post, — așadară acea zăpăceală a provenit nu din antipatie ci din alipire și dragoste către modesta mea persoană, care și acum numai când li se dă ocazie în cel mai sincer și cordial mod se manifestează.

În ce privește activitatea, ținută, și purtarea mea în general, despre aceea dă dovadă actul de recunoștință e dat în absența mea și nu forțat, a corpului reprezentativ comunal, ca a unei corporațiuni morale, și care cuprinde în sine tot ce este mai inteligent și mai demn de încredere a Bicăzanului, și adevărul de la autoritățile mai înalte, în care meritele multe puține cum au fost, mi-se recunosc, și pe care înzădar se nizuiește D. Bicăzanu ale în-tuneca și nega.

De ce am cauzat eu stagnarea societății de lectură? am desmăntat pe cineva să nu intre în societate? nu cu toată ocaziunea am îndemnat la aceasta pe toți cărturarii și pe mai puțin cărturarii, nu m'am plătit totdeauna înainte taxele de membru și atunci când nu plătea nici unul, în lipsă de bani nu am prenumărat pe banii mei și pe a unui alt angajat din primărie, Gazeta și alte foi pe numele societății, numai ca să nu-și piardă dreptul de existență ca atare, cât am fost președinte ce datorință nu mi-am împlinit? De 4—5 ani de când e lăsată în conducerea D-Voastră, ce spor ați făcut mă rog? nu este și acum muribundă, — ori pe a cui nume au fost expedate — dar în casa mea totdeauna a fost câte o foaie două românească, procurată pe speșele mele, dovadă, că celea mai multe le păstrez și astăzi, foaie împrumut nu am cerut de la nime cu atât mai puțin de la Bicăzanul nu am cerut!

Străinii s'au încheșat și deși mai puțin la număr se vor încheșă și pe viitor că afară de alte sprijinoase și avantaje de care sunt împărțâți mai posed și prețioasa calitate a bunei înțelegeri și ascultării de conducători, pentru care merită toată lauda, și de la care ar putea să ieie exemplul mulți dintre ai noștri!

Dacă d-l Bicăzanul mă învidiază pentru că un oare cine din propriul îndemn și fără nici o înfăurire din parte-mi și-a dat expresiune simțămintelor și stimei ce nutrește față de mine, să se fi ocupat numai cu mine și să nu fi adus în legătură și înproșcat cu scârboșele și spurcatele-i bale și pe d-l Butnar și Gőrgő, ironizându-i și bagatelizându-i fără nici o cauză în mod destul de jocos, căci ne fiind motiv, nu am simțit nici o contrarizare din parte-le la care nu aș fi putut sta față, — altcum cred, că menționării Domni îi vor da răspunsul meritat.

Eu din parte-mi nu știu să-i fi greșit ceva Bicăzanului, decât poate aceea, că lui sau căruia va partizan de ai lui din banii soției de credit nu i-am fost votat un împrumut considerabil cerut cu vădită intenție de a nu-și plăti nici odată!

Dacă eu am fost cauza în Beză la toate relele înșirate de Bicăzanul și rog să-mi spuie, că de doi ani de când m'am depărtat de acolo și au rămas la cărmă dânsul și cei cu dânsul de ai pănură cât s'au îmbunătățit relațiile sociale de acolo? nu domnește și acum nepăsarea, discordia și letargia? școalele cu cât stau mai bine? în decursul acestui interval pentru neglijență de școală la inițiativa D-Sale câți au fost citați, dojenți sau amendați? pe anul școlastic 1908/9 cu concursul și stăruința D-Tale câți învățători și-au primit plata baremi jumătate? Insoțirea de credit prin bani întrebuiințați de unii din conducători în folosul propriu și manipulari făcute tot în acel scop nu este ajunsă mai la stadiul de descompunere și faliment, care împrejurare este secret public? — Societatea de lectură ați smuls-o oare din agonie și nu se găsește și acum în doaga morții?...

Cu toată stima
Ioan Urziceanu.

Mulțămită publică.

Pentru sporirea fondului »Călătorul« al elevilor din cl. V-a a gimnasiului român din Brașov, pentru o călătorie de studii în Italia, au binevoit a contribui, benevol, la ocazii, în a. 908/9 urătorii: O. Goga 10 cor., Al. Angelescu, N. Angelescu, »Steaua Română« din Câmpina câte 10 lei; Dem. J. Ștefănescu primar, I. Dimitrescu din Câmpina, Dr. Șt. Bogdan, D. Birăuțiu, A. Curcea, câte 5 lei; Dr. I. Hozan, I. cav. de Pușariu, câte 5 cor.; Mărioara Birț, Aron Enescu, Dr. M. Enescu, câte 3 cor.; Gr. Craioveanu din Câmpina 3 lei; Alex. Ștefănescu, C. Manciu, Al. Șteflea, I. Lupescu, I. Șteflău, ? (n. ligibil) din Câmpina, R. Cioflec, C. Cioflec (neleg) câte 2 lei; Pavel B. rț inv., Pavel Băicănescu, Nic. Bătă, Il. Reit, Nic. de Lemeny, Tr. Bărduloiu, N. J. gănar, Ax. Moșoiu notar, Aron, Gogoșea câte 2 cor.; Victor Rădulescu, Nic. Calgherski, I. Gradin, I. Stroiescu I. Pișcu, G. Ardălean, D. Pascu, Gugu Păunescu, I. Iliescu, C. Iliescu, Andreiu Kőpe, I. Rainovici, G. M. I. Ionescu, I. P. Marinescu, I. Munteanu, ? (nelegibil) toți din Câmpina; St. Pop, Ioan Scurtu, I. N. Georgescu, câte 1 leu; Ana P. Birț, M. Gossu, N. Gossu, G. Negoescu Ana P. Mănu, N. Hozanu, I. Dim., E. Furtună, N. Oratie, V. Pușariu, Ana Bătă, G. Bărbat notar, I. Dobrotă paroh, Maria Ciupșă, Șt. Garoiu, Tr. Bănciu, Toma Giurgiu paroh, N. N. Inv., Miron Tătoiu, I. B. Babeș, I. G. Enescu, M. Nistor, I. Plotogea, C. Cioflec jun., R. Cioflec, N. Lăzar, ? (nelegibil), A. Marculeț, I. Bot, Iacob Vițan, R. Biegu, câte 1 cor.; Victor Bătă 70 bani; M. Dima, M.

Teculescu, N. Runceanu, N. N. câte 60 bani; David Pascalovici, Vlad Karcóg, Oprean notar, Ios. Furdul, N. Dobrotă, N. Negrea, I. Berar, Traian Stana, Ioan Moșoi paroh, câte 50 bani. M. Dima, I. Jurebiță, N. Iliie, G. Jinga, I. Clopoțel, I. Părtașche, C. Racă, I. Daicovici, câte 40 bani; I. Bot, I. Popescu, Iliie Pașna, D. Giuglea, Iancu Moșoiu, câte 30 bani; Pavel Grecu, A. Furtună, I. Căciulă, Voicu Hamza, I. Pascu, Iacob Vițan, Al. Gavrilă, I. Bănciulă, Nic. Oltean, câte 20 bani; Oct. Giurgiu, 10 bani.

Mulțămim și pe această cale generoșilor dăruitori, cari ne-au apreciat dorința noastră, de a face o excursiune științifică prin Italia pentru dezvoltarea minții și a inimii noastre.

Pentru comitetul administrativ:

Dumitru Birț, Traian Nicolău,
cl. V. g., preș., cl. V. g. cassar.
vidi Dr. Iosif Blaga, George Iliescu,
prof. conducătorul soc. cl. V. g., controlor.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 8 Iulie. În audiența de ieri la Maj. Sa ministrul Wekerle a semnat și decretul relativ la numirea ministerului, urmând ca decretul să se publice în numărul de mâine al ziarului oficial. Intemeiat pe cazurile de precedentă din trecut, membrii cabinetului nu vor mai depune jurământ și de aceea nici alegeri nouă nu se vor mai face.

Budapesta, 8 Iulie. Wekerle a anunțat aseară prin telefon pe președintele camerei și casei magnaților despre numirea din nou a cabinetului. Camera va ține ședința Sâmbătă la oarele 10 când se va ceti autograful regelui. Tot în ședința aceasta se va prezenta din nou și guvernul. Casa magnaților va ține ședința Sâmbătă la oarele 2 p. m.

Budapesta, 8 Iulie. Măne după ce va fi apărut decretul relativ la numirea ministerului de coaliție, partidul kossutist se va întruni din nou, spre a se pronunța odată mai mult, că își menține cererile sale în ce privește banca separată și votul universal. Cercurile politice sunt de părere că întărirea în funcțiune a cabinetului Wekerle nu s'a făcut în interesul rezolvării afacerilor curente, ci numai pentru ca Wekerle să aibă timp de a reînclă coaliția, sau de a căuta o soluție potrivită, pentru a a nu înăspri și mai mult relațiunile dintre Coroană și națiunea maghiară.

Viena, 8 Iulie. »Politische Correspondenz« află din Salonic că Românii din Macedonia se bucură de libertăți mai largi sub noul regim, ceea ce se remarcă în primul rând pe tărâmul învățământului. Numărul copiilor, cari frecventează școalele românești, a sporit în mod considerabil și afară de aceasta sunt indicii că și bisericile românești se vor înmulți. La Salonic s'a și format un comitet pentru clădirea unei biserici românești. Fondurile necesare se vor strânge prin colecte ce se vor face în Macedonia și România.

Petersburg, 8 Iulie. Eri s'au constatat 90 cazuri noi de holeră și 36 de decese. Numărul total al bolnavilor este de 692.

Petersburg, 8 Iulie. — Se anunță din Teheran, că revoluționarii vor ataca orașul deodată din două părți, dela sud și dela apus. Revoluționarii au somat garda șahului să se îndepărteze, însă soldații au cerut permisiunea ca să apere viața Șahului.

Marienburg, 8 Iulie. Eri s'a anunțat în mod oficial, că regele Eduard va sosi în ziua de 12 August în localitate și va rămânea aici 20 de zile. În acest timp regele Angliei va purta titlul unui duce de Lancaster. Regele Eduard nu va face nici o vizită în timpul șederii sale la Marienburg.

Salonic, 8 Iulie. O bandă grecească compusă din 60 de inși a susținut ieri o luptă sângeroasă cu trupele turcești în apropiere de Monastir. Turcii au avut doi morți. Dintre greci au căzut patru, ceilalți au fugit.

Pentru ce umblă vulpea cu coada pe jos?

Ci-că în vremile cele de demult, dobitoacele cele cu patru picioare au purtat bătae cu pasările și cu toate vietățile zburătoare. Atât dobitoacele cât și sburătoarele au ales câte un ginărar, așa cele dintâi au ales pe leu, iar zburătoarele pe vultur.

Color cu patru picioare le mai trebuia stegar. Dar nu trebuia să caute mult, căci vulpea se îmbia singură de stegar și ca stegar avea să folosească coada cea lungă și stufoasă, pe care o ținea în sus cu mare fală.

Înainte de începerea bătaii, cele mai bătrâne dintre dobitoace se adunară la sfat și hotărâră, ca vulpea să se sue pe o dâmbă și de acolo să privească mersul bătaii. Dădură totodată poruncă vulpei, ca aceea, până când armata celor de pe pământ se va ținea tare, să țină coada ridicată oblu în sus, după ce va vedea însă că bătaia se întoarne spre rău, să sloboadă coada jos. Adecă să plece steagul și apoi — împrăstie-se, care în cătrău! Acest sfat se aduse la cunoștința tuturor dobitoacelor în taină, nu cumva vre-o a-furisită de sburătoare să l știe!

Se începu bătaia, o bătae mai crâncenă decum a fost cea de când cu Burcușu! Se clătina pământul și se întuneca soarele de atâta oaste de dobitoace. Vulpea stătea cu coada ridicată oblu în sus, semn că ei săi stau bine.

Un băstămat de găun (vespe) însă care se ascunde aproape de sfatul ce se făcuse, și știa de acela, zbură repede și ajungând la vulpe, o impuse sub coadă. Vulpea mai totai strânse din ochi de usturime și schimbă numai din picioare, dar după ce veni alt găun și-o impuse din nou, ea slobozi deodată coada în jos și raita la vale. Văzând cefelalte dobitoace că steagul e plecat, apucară fuga, de gândeai că sboară și nici picioarele nu le ajungeau pe pământ!

Pentru aceea umblă vulpea până în ziua de azi cu coada pe jos; se teme de o parte de găun, de altă parte li e rușine că a plecat steagul!

Moș Paramon.

MULTE ȘI DE TOATE.

Doi Șvabi bătuți în cap.

Odată se întâlnesc doi Șvabi și întră într-o crășmă, ca să se cinstescă cu bere. Din vorbă în vorbă, numai iacă că unul dintre ei zice cătră celălalt în limba lor: »Ai dracului mai sunt și Francezii ăștia. Inchipește-ți numai, că ei scriu într'un fel și apoi cetesc cu totul altfel!«

— »D'apoi că și în limba noastră șvăbească se întâmplă adeseori așa ceva« — răspunde tovarășul lui de pahare.

— »Cum așa? Aș fi curios să aflu și eu« întrebă celălalt.

— »Poi iac' așa! De exemplu eu scriu »Pierd« (cal), iar tu cetesti »Gai« (mă-țoagă).

— »Că zău așa-i«, răspunde celălalt, și a mai poruncit câte o bere, minunându-se de mîntea cea ageră a prietenului său.

Adevărate capete de Șvab!

Krix-Krax.

De sub Coasta Prundului.

Vânătoare de lei în odale.

O invenție cu totul originală. Autorul este cunoscutul american crescător de cai, Walter Winans. Invenția constă într'un aparat, care oferă vânătorilor de lei tigri, elefanți, rinoceri, posibilitatea surprinzătoare, de a-i putea împușca în apartamentele lor comode. Nu vor mai trebui deci să se mai ducă în regiunile îndepărtate și periculoase ale Africii și Indiei. Minunea aceasta de a vâna astfel animale între 4 pereți își are următoarea explicație:

Vânătorul de tigri sau lei, înarmat cu o pușcă, e ascuns în cameră după o mobilă și pândeste fiara îngrozitoare, după ce înainte avusese prevederea să apese de un buton electric.

Imediat în partea din față, unde este întinsă o pânză mare cinematografică, a-

pare o pădure întunecată, iar printre arborii uriași se văd strecurându-se tot felul de animale sălbatice. Vânătorul așteaptă momentul favorabil... și trage. Aparatul se oprește, iar viteazul nostru își examinează pe ținta aceasta urmele, cari le-a lăsat glonțul.

Cu timpul aparatul se va perfecționa. Apariția leilor sau tigrilor din trestășurile indiene va fi înșeșită — pentru a fi mai bine redată realitatea — cu sunete reproduse de un fonograf: urletul lugubru al fiarălor, fâlfăitul frunzișului etc. Astiel sportul acesta al vânătorului de animale exotice va fi accesibil de aci înainte nu numai lui Roosevelt, ci și celorlalți muritori, cari nu se pot deplasa cu atâta ușurință.

Puterea cântecului.

Renumita cântăreață de operă din Madrid, Emma Caloe, după o activitate îndelungată s'a retras în singurătate, într'un sătuleț de munte, depărtat de oraș. Pentru bunătaea și marinositatea ei locuitorii acelu sat nu ș'iau cum s'o mai laude și s'o ridice în slavă. Într'o sară artista învită la ea pe toți oamenii din sat la o masă bogată în mănăncări și beuturi, iar în decursul mesei ea avea să-i distreze cu tot felul de cântări. Și a cântat artista a cântat ce credea ea că o să le placă mai mult oaspeților. Mulțimea asculta cu gura căscată și nici unul nu zicea nimic, nici chiar după ce artista încetă de a mai cânta. Văzând însă că nimeni nu-și deschide gura, ea îi întrebă dacă le-a plăcut cântările? Iarăși tăcere. În sfârșit un țărăn bătrân își luă inima în dinți, se scărpină după ureche și zise: »Frumos o fi, frumos; dar spune-ne zău, Senora, nu te ostenești dacă răcnești așa tare?«

o curiozitate.

Belgia numără între cetățenii săi pe cel mai mic om. Are 69 centimetri, e de 55 ani și se numește Josef Caiot. El locuiește într'un sat aproape de Lüttich ca rentier. Părinții lui au mărime normală, nașterea i-a fost de asemenea normală, în anul al 3-lea al etății însă a încetă de odată să mai crească. A învățat școală, în tinerețe avea o voce excelentă, dar din nenorocire mai târziu a asuzit. Fața îi este brăzdată de crețe, încât arată a fi de 100 ani. Poartă ghețe de copil și se laudă că a strâns mâna lui Victor Hugo. Caracterul lasă de dorit și de oare ce, după obicei l belgian, cercetează cărciuma, unde joacă domino și cărți, ades se întâmplă să se certe cu colegii săi. Își plimbă cu mare plăcere nepoții, cari sunt mai înalți decât el. A avut și aventuri de dragoste. Se înamorase de lata unui băcan și fiind că nu era iubit a încercat să se sinucidă.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branisco.

Domnii abonați ai foaiei noastre, cari nu și-au reînnoit încă abonamentul sunt rugați a-l reînnoii cât mai curând ca să nu li se întrerupă regulata espedare a ziarului.

Administrațiunea
»Gazetei Transilvaniei«.

În mii de cazuri a făcut minune d-l Albert Müller (Budapesta, V/28 Vadász utcza 34.) cu invenția sa: crucea dublă electro-magnetică nr. 86,967 R. B. Astăzi ne aflăm de nou în poziția de a publica două scrisori de recunoștință, pe cari le-a primit inventatorul acestei cruci. Acestea sunt: Stimate d-le Müller! Rezultatul, la care se ajunge cu aparatul d-voastră, e minunat. Prin folosirea acestuia m'am vindecat pe deplin de durerea reumatică, de care sufeream. Primește deci sincera mea mulțămită. Cu distincă stimă F. Lindenschit (Német-Patanka) la 11 Februarie. — Prea stimat d-le Müller! Terog a-mi trimite încă un aparat de al d-voastră, care mi-a ajutat contra durerii de inimă, și de care am lipsă pentru o amică a mea. Cu stimă Vilma Vavrik (Agram, la 31/1).

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiun i

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Câte-va cuvinte asupra boalelor secrete.

Est trist, — dar în realitate adevărată că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri truștești sunt atrofiați și cari în urma ușurinței din tinerete și prin deprinderi rele și-au sdruccinat sistemul nervos și puterea spiritală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cine-va care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, trebuie să fie cine-va cărui-a oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere neozsurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De e chemare stăt de măreață și pentru acest scop e instituitul renumit în toată țara al D-rului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile truștești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de bătă, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor dînice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilitice, boalele de feve bășică, nervi și șira spinărei, începutul și de confuzie a minții, urmările onanșiei ei ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele o gameilor sexuale femești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea-ce privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cine-va, din ori-ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci ou plăcere i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la corință se retrimit fie cărnii. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. până la 5 ore p. m., (Dumineca până la 12 ore a. m.)

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital specialist, Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10.

Concurs.

Pentru liferarea aproximativ 350 de stînjini de lemn de fag pe seama subsemnatei Eforii școlare să publică prin aceasta concurs cu toamnă până la 9/22 Iulie 1909.

Ofertele sunt a se înainta subsemnatei Eforii școlare.

Brașov, în 23 Iunie 1909.

Eforia școalelor centrale gr.-or. române din Brașov.

„ECONOMUL“

Institut de credit și economii, societate pe acțiuni. Centrală în Cluj (casa proprie) Strada Veselényi-Miklós 26. Filiale în Gherla, Ludoșul de Mureș, Panteicu, expozitură în Aiud.

Intemeiat în anul 1886.

Table with financial data: Are Capital social in 4000 acțiuni K. 400.000, Fonduri de rezervă 250.000, Fonduri culturale și de binefacere 15.000, Depuneri spre fructificare circa 1.500.000

Primește depuneri spre fructificare dela privați cu 4 1/2% și cu 5%, iar la suma peste 10.000 cor. și dela corporațiuni culturale sau filantropice cu condițiuni excepțional favorabile.

Escomtează cambii cu cel puțin două subscrieri;

Dă împrumuturi pe cambii cu acoperire ipotecară cu 7% și 8%; Acoardă împrumuturi ipotecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani cu 7%.

Acoardă împrumuturi de Contocurent cu acoperire de hârti de valoare notate la bursă cu 6% și 7%; „Economul“ ajută. ca să se înființeze în comune bănci sătești; de acelea s'au fă ut la Gilău, Feneș, Sălciua, Tic, Berind.

„Economul“ mijlocește cele mai bune asigurări pe viață și contra focului.

Președinte: Vicepreședinte: Dr. Isidor Marcu. Ioan Nestor de Desmir.

Dir. executiv:

Dr. Amos Frâncu.

Membrii în Direcțiune: Dr. Elie Dăianu, Ladislau Papp, Ștefan Ha vași, Dr. Romulus Marcu, Iunu Br Hodoș, Dr. Coriolan Pop. Jurisconsult: Dr. Victor Poruțiu, avocat.

In negoțul de bumbăcărie și băcănie a subsemnatului, se accep tează pr. Septembrie a. c.

calfă (comis)

Refectanții să și alătore pe lângă ofertele lor și atestatul ulterior unde a mai servit.

Se cere neapărat cunoștința limbilor română, germână și maghiară.

Nicolae Dușoiu,

BRAȘOV.

644,1-1.

Slăbirea de nervi

este a se atribui sau încordărilor diferite ale inimii unei munci prea iritătoare, unei lucrări spirituale prea încordate, sau urmăriilor simțimentelor noastre îngrijorate și dure-roase etc. sau orncurenței prea agitate a secolului nostru. Persoane cu nervi slabi care lăncezesă în lipsa de putere și energie a încercat ca cu ajutorul Electricității să se tămăduiească, și atăzi n'au destule cuvinte de mulțumită și de laudă pentru efectul bun al curentului electric. Pentru aceia recomandăm tuturorce lor ce sufer de slăbiciune să-și procure broșura noastră „Tractat despre Electroterapia modernă. Această broșură o vor primi gratis și franco toți aceia cari se vor provoca la zierul nostru.

Institutul de ord. medical „ELECTRO-WITALIZER“, Budapesta IV., Károly-körut 2. Felem. 51.

Johann Szvetlik, din Alsófehérvut scrie în 29 Dec. 1908. Mult stimat D-le Dr.! Mă bucur că Vă pot aduce la cunoștință că nu mai am răgușeli, sunt iarăși vesel și mi-am recăpătat pofta de lucru. Umbletul mie mai ușor și mai elastic. Cu un cuvânt mă simt cu mult mai bine ca înainte. Aparatul îl folosesc încă și acuma, el funcționează perfect.

Form for Electro-Vitalizer: Coupon pentru o carte de cinste. Institutul de ord. med. „ELECTRO-VITALIZER“ Budapesta, IV. Károly-körut 2 felem. 51. Rog să-mi trimită gratis și franco, în cuvertă închisă op. l.: „SISTEMUL de VINDECARE ELCTRIC MODERN“ pentru bărbați/femei. Numele: Comuna și poșta ultimă. Tăe și lipește pe o corespondență.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Iunie n. 1909.

Table of exchange rates: Renta ung. de aur 4% 113 85, Renta de corone ung. 4% 93 20, Lupt. că. fer. ung. în aur 3 1/2% 82 70, Lupt. căil. fer. ung. în argint 4% 93 10, Bonuri rurale croate-slavone 94 35, Impr. ung. cu premii 198 50, Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin 142.75, Renta de hârtie austr. 4 1/10 96.25, Renta de argint austr. 4 2/10 96.10, Renta de aur austr. 4% 117 50, Renta de corone austr. 4% 96 20, Bonuri rurale ungare 3 1/2% 86.60, Los.rii din 1860 166.75, Acții de-ale Băncei ung. de credit 1771.—, Acții de-ale Băncei austr. de credit 752 —, Acții de-ale Băncei austro-ung. 635 90, Napoleondori. 19.05, Mărci imperiale germane 117.42 1/2, London vista 239 80, Paris vista 95 20, Ne:o italiene. 95 —

Cursul pieței Braovș

Din 8 Iulie n. 1909

Table of market rates: Bancnote rom. Cump. 18.96 Vënd. 19 02, Argint român 18 80 18.96, Lire turcesci 21.40 21.50, Scris. fonc. Albine 5% 100.— 101.—, Ruble Rusești 2.51 2.53, Napoleondori. 19.— 19.12, Gaibeni 11.20 11 40, Mărci germane 11.17 117.50

„Nădlăcana“,

institut de credit și economii, societate pe acții în Nădlac.

Concurs.

Direcțiunea institutului de credit și economii „NĂDLĂCANA“ în Nădlac (Nagylak, Csanád-m.) publică concurs pentru postul de practicant.

Refectanții au să-și înainteze rugărilor scrise cu mâna proprie până la 31 Iulie a. c. la direcțiunea institutului, dovedind prin atestat de maturitate, că au absolvat o școală comercială sup. și că cunosc limba română, maghiară și germână.

Pretenziunea de salar să o indice în rugare.

Cei cu serviciul militar împlinit vor fi preferiți.

Nădlac, 3 Iulie 1909.

643,1-1.

Direcțiunea.

Licitațiune minuendă.

Curatorul bisericesc gr. cath. din Posmuși, tractul Făgărașului, în 27 Iulie st. n. a. c. a. m. va ținea în școala gr. cath. din loc licitația minuendă pentru edificarea bisericii.

Prețul strigărei 11020 cor. 74 fl. Din suma aceasta să vor subtrage materialul ce-l vor presta parochienii.

Cauțiune a să depune suma de 700 cor.

Planul, preliminarul și condițiunile să pot vedea în cancelaria parochială din 20 Iunie până în 27 Iunie st. n. a. c.

Posmuși, 29 Iunie 1909.

Constantin Russu, Ștefan Vêrvă, paroh. curator prim. (640,2-3.)

Atențiune!

Odăi frumoase

spre grădină din nou mobilate sunt de închiriat din 1 Iulie în Strada Fântănei Nr. 23.

(5-20)

Atențiune!

AVIZ!

La d-l Nicolau Moldovan comersant și franzelar în Maroshéviz se primește un învâțacel la franzelărie. (643,1-3)

Se caută

la o firmă de coloniale pe piața Brașovului o calfă, care să priceapă limba română, germână și ungară.

Informațiuni la Administrație. (645,1-3.)

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vëndătorii de cărți prin orașe și tîrguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprîndînd rugăciuni de dimineața și de sêră, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folosite 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acăsta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acăsta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se pôte căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și tôte în preț fôrte moderat.

Prețul lor este:

Table of prices: Legătură trainică neagră și aurită cu séu fără chip sfânt Cor. b. 90, Limit. de fildes în alb séu negru Cor. b. 1.00, " " " cu încheietóre Cor. b. 1.80, " " " cu cadriu argintat și închiđetóre Cor. b. 2.10, Limit. de fildes cu catifea și închietóre Cor. b. 2.65, " " " cu catifea și po-dóbă mai mare Cor. b. 3.10

Vîndătorii de cărți primesc un rabat mai considerabil.

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ întocmite de protopresbiterul Calistral Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprîndînd asemenea tôte rugăciunile nostre folosite ar fi cea mai potrivită carte e rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acăstei cărți:

Table of prices: În pânză neagră cor. 1.—, " " " ceva mai luxosă cor. 1.20, " " " format ceva mai mare cor. 1.40

Tôte acăstea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vëndătorii.

Pentru copii și adulți. Cel mai probat mijloc de nutriție pentru copii sănătoși sau bolnăvicioși și nedevolțati de ori și ce etate. Promovează întărirea musculaturii. Apără de diaree, vomire, catar de mațe etc.

2

De închiriat
2 odă și o bucătărie
în Strada Prundului Nr. 1.
(641,1-3).

De vânzare.
Mobilier de prăvălie,
și Contoar, stelajuri, Pupitre, mese
se vinde cu preț favorabil în prăvălia de manufactură
640,1-1. Salamon Eisenstein.

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Institut indigen. Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
din Sibiu
intemeiată la anul 1883
în Sibiu, strada Cisnădiei (edificiile proprii),
asigură în cele mai avantajoase condiții:
contra pericolului de incendiu și exploziune,
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.
asupra vieții omului
în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.
Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.
Valori asigurate contra incendiului: **95,816.412 cor.** Capital asigurat asupra vieții: **9,882.454 coroane.**
Dela întemeiere institutul a solvit:
pentru despăg. de incendii **4.484.278-83 c.**, pt. capitale asig. pe viață **4.028.113-12 c.**

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 etajul I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Antreprize de pompe funebre
E. Tutsek.
Brașov, Strada Porții Nr. 3.
vis-à-vis de Băcânia Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**
Comisiune și **depu de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.
Fabricarea proprie a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**
Depou de **cununi** pentru monumente și **plântici** cu prețurile cele mai moderate.
Representanță de monumente de **marmură**, cară funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un **car funebru** vénéț, pentru **copii**, precum și cioclii.
Comande întregi se eșecută **prompt și ieftin**, i a u asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**
La casuri de morțe a se adresa la
E. Tutsek.

Încălțăminte de fat felne
GHETE
original americane pentru Dame, Domni și Copii.

Papuci albi de atlas.	Cisme de lucru.	Ghete cu ginoare.
Papuci albi	Cisme Halina.	Ghete cu nasturi.
Papuci de dans.	Cisme de vânat.	Ghete cu zug.
Papuci de gimnastică	Cisme de călărit.	Ghete de volajlu.
Papuci călduroși	Gumasse.	Pantofi de casă
Papuci de postav.	Galoel.	

pentru Dame, Domni și Copii.
Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte. — Mare asortiment.
Fason modern. **ALFRED IPSEN Kronstadt,** Prețuri ieftine.
Strada Vămii nr. 36, (vis-à-vis de Cafeneaua Transilvania).

Ce?... Tata a permis, sunt doară tuburi de cigarete
„Jacobi-Antinicotin“.

Surprindere plăcută! Fie-care cutie conține o carte vrăjite interesantă.

Atențiune! Veritabil numai în cutii de țigare cu numele „JACOBI“.

Cruce seu stea duplă electro-magnetică
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lu Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă și invioreză pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătăle de inimă, șgărciri de inimă, asvă, auțul greu, șgărciri de stomac, lipsa poștei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu miștărire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimitte banii. Unde orice încercare s'a constatat zădărnica, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se cofunde cu aparatul „Volta“, de bre-c. „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficiuș oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere oinoscut apreciat și corectat. Deja ieffinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor.
folosibil la morbari, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țără și străinătate etc.
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provédut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté eșecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
CĂRTI DE ȘTIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANTURI.
STATUTE.	Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
FOI PERIODICE.	Couverte, în tolä mărimea.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.	BILETE DE ÎNMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etajul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.